

Kommitté 5: Utbildning övriga motioner, bistånd, försvar, bostad

**Motioner:
Bostad**

Centerpartiets partistämman 29 september - 1 oktober 2023

Centerpartiet

Innehållsförteckning

Yttrande Partistyrelsen	3
Att-satser från partistyrelsen	7
Att-satser som behandlas i annan kommitté	7
Förslag till beslut: Besvarad.....	8
Förslag till beslut: Avslag	11
Reservationer partistyrelsen.....	12
Att-satser.....	13
5.50 Motion om starkare skydd av åkermark.....	19
5.51 Sätt krav på Brandklass A på solceller vid integrerade taklösningar.....	20
5.52 Motion angående överklagansrätt.....	21
5.53 Förbjud mot dold budgivning vid bostadsaffärer.....	22
5.54 Motion om att minska byggkostnader i hela kedjan.....	23
5.55 Safebox etc. i Nyproduktion av Bostäder.	25
5.56 Missriktat skydd av åkermarken	25
5.57 Stimulera bostadsbyggande på landsbygden.....	27
5.58 Ta bort dubbla hyror	28
5.59 Progressiv VA-taxa och prissättning av värdefulla och ändliga resurser.....	29
5.60 Energieffektiva byggnader	30
5.61 Bättre nyttjande av "döda ytor" inom kommuner.....	32
5.62 Krav på solpanelstak på större parkeringsplatser	34
5.63 En social bostadspolitik	34
5.64 Planbygglov – ny form av bygglov för att underlätta den administrativa hanteringen – ta bort dubbla processer - för enklare och snabbare hantering.....	36
5.65 Motion om en tillgänglig hållplats för alla.....	38
5.66 Motion om att utveckla Boverkets byggregler för mer återbrukat byggmaterial.....	39
5.67 Motion om att göra det lättare att omvandla kontor eller hotell till bostäder och tvärtom	40
5.68 Motion om en hälsofrämjande, trygg och klimatsmart stadsbyggnad.....	41
5.69 Motion om att modernisera parkeringsnormer.....	43
5.70 Motion om att verka för, Prioritering i bostadsköerna för våldsutsatta i hemmet	44
5.71 Motion angående äganderätt kontra olika användning av mark	45

5.72 Motion om att underlätta bostadsbebyggelse i hela landet.....	46
5.73 Nedsatt pris för vissa lantmäteriförrättningar.....	47
5.74 Motion om bo-tvång vid ägarbyte	48
5.75 Bygglövsbefrielse för solenergianläggningar för kulturmiljöskyddade småhus..	49
5.76 Stärk kollektivtrafikens roll i fysiska planeringen.....	50
5.77 Egnahems-byggande.....	50
5.78 Säkra permanent boende i attraktiva turistområden	51

1 Yttrande Partistyrelsen

2 Bostadsmarknadsfrågor

3

4 Alla har rätt att känna den trygghet som en bostad innebär. Men tyvärr blir allt för många människor
5 svikna av en illa fungerande svensk bostadsmarknad. För den som saknar ekonomiska resurser eller
6 kontakter är det många gånger för svårt att få en egen bostad. I nästan hela landet råder brist på
7 bostäder. Bostadsbristen ser dock inte likadan ut över hela landet. I vissa fall saknas bostäder för
8 äldre, på andra håll är det bostäder för unga eller för studenter som saknas. Bristen på småhus är i
9 många kommuner påtaglig, medan andra är i stort behov av flerfamiljshus. Därför finns inte en
10 enskild reform som kan lösa alla problem på bostadsmarknaden, det behövs en lång rad åtgärder.

11

12 Partistyrelsen ser det som en viktig politisk uppgift att sänka trösklarna till ägt boende. Centerpartiet
13 har därför pekat på behoven av att utreda en modell som gör att människor som inte har tillgång till
14 kapital från tidigare sparande, bostadsförsäljning eller liknande, ges realistiska möjligheter att
15 bospåra och få möjlighet att bygga eller köpa en bostad inom rimlig tid. Förutsättningar bör skapas
16 för en ny egnahemsrörelse. Sådana förutsättningar kan handla om just nya villkor för att spara och få
17 tillgång till kapital. Det handlar också om tillgång till mark. Det handlar om regelförenklingar och till
18 viss del om civilsamhällesfrågor.

19

20 En fungerande bostadsmarknad förutsätter också exempelvis en fungerande prisbildning och ett väl
21 avvägt skattesystem. När det kommer till prisbildningen i ägt boende (till detta räknas här även
22 exempelvis andelsägande genom medlemskap i bostadsrättsförening) påverkas denna i hög grad av
23 marknadsförutsättningarna för hyrt boende. En följd av hur illa hyresmarknaden fungerar har under
24 senare årtionden varit stigande priser på bostadsrättslägenheter. Hur budgetgivning går till kan på
25 marginalen påverka prisutvecklingen. Den relativa öppenhet som råder i Sverige medför att
26 budgetgivning tenderar att dra ut på tiden då potentiella köpare kan trissa upp priset på en stundtals
27 överhettad marknad. Som kontrast kan nämnas den modell som brukas i Danmark där bud sällan
28 redovisas öppet och där "lagt kort ligger". Införande av lagkrav på ökad öppenhet skulle enligt
29 partistyrelsens mening vara ett steg mot ökad reglering av den svenska bostadsmarknaden, samtidigt
30 som följderna riskerar att bli stigande bostadspriser. Dock kan konstateras att bostadsmarknaden till
31 följd av den ekonomiska utvecklingen svalnat betydligt.

32

33 Under förra mandatperioden medverkade Centerpartiet till en rad reformer och utredningar gällande
34 hyresmarknaden. Partistyrelsen konstaterar att Centerpartiets position i allt väsentligt ligger fast.
35 Reformerna behövs för att bostadsmarknaden i sin helhet ska fungera bättre. Ett viktigt steg som
36 behöver tas är att öka avtalsfriheten mellan hyresgäst och hyresvärd. Om inget annat avtalats är i dag
37 det normala en uppsägningstid på tre månader. Möjlighet finns dock redan i dag att avtala om andra
38 förhållanden. Partistyrelsen menar inte att lagstiftningen uttryckligen bör förbjuda en uppsägningstid
39 om tre månader, men att det ligger i parternas intresse att lagstiftningen medger ökad grad av
40 flexibilitet och avtalsfrihet. Denna flexibilitet bör kunna användas i fler fall än i dag.

41

42 Under lång tid har Centerpartiet argumenterat för en ökad mångfald av olika upplåtelseformer. Detta
43 då en sådan ordning sannolikt skulle innebära en bostadsmarknad där fler får möjlighet till en egen
44 bostad. Ett exempel är att hyrköp bör bejakas, men även exempelvis ett ökat inslag av kooperativa
45 hyresrätter.

46

47 När det gäller skyddat boende är tillgång till en sådan av fundamental betydelse för den som
48 exempelvis är utsatt för våld i hemmet. I princip bör alla som behöver ges tillgång till detta.
49 Centerpartiet har föreslagit tillskapande av en nationell bostadskö för våldsutsatta. Det finns enligt
50 partistyrelsens mening rimlighet i att frågan regleras. Samtidigt gör partistyrelsen bedömningen att
51 en nationell bostadskö skulle underlätta för många mindre kommuner i glest befolkade delar av
52 landet. Det ena utesluter med andra ord inte det andra. Dock bör inte kommunsektorn påföras nya
53 åtaganden utan möjlighet till ersättning.

54

55 För personer i skyddat boende är det viktigt att ha tillgång till stöd. Att i detalj reglera hur detta ska
56 gå till kan i viss grad motverka möjligheten att på olika sätt åstadkomma detta. I vissa fall finns
57 kompetens för ändamålet inom den kommunala organisationen, i andra fall bör andra resurser
58 kunna brukas. När det gäller kostnader för boende är det av samma skäl naturligt att det finns viss
59 rådighet lokalt, att hänsyn tas till privatekonomiska förhållanden, samtidigt som ett skyddsnet bör
60 finnas för den som lever under knappa ekonomiska förhållanden. Ekonomiska hänsyn ska inte
61 behöva stå i vägen för den som är i behov av ett skyddat boende.

62

63 Samhällsplanering, planfrågor och byggregler

64

65 Den övergripande samhällsplaneringen behöver ta hänsyn inte bara till behovet av bostäder, utan
66 också till behovet av mobilitet och resor mellan exempelvis hemmet och arbetet. Partistyrelsen
67 konstaterar att Centerpartiet är positivt till att regionplanering tillämpas i fler län och
68 kommunalförbund som efterfrågar denna möjlighet, något som är viktigt för att underlätta
69 exempelvis resande inom arbetsmarknadsregioner. På samma sätt driver också Centerpartiet frågor
70 för ett större helhetsgrepp kring samhällsplaneringen, och i gränsregioner kräver det också ett utökat
71 samarbete mellan de nordiska länderna. Mer konkret är det också viktigt att staten är delaktig i
72 planeringen, när det gäller mer detaljerade frågor såsom tillgänglighet för personer med
73 funktionsnedsättning bör myndigheter kunna bistå samtidigt som lokalt anpassade lösningar bör
74 kunna utformas.

75

76 I våra städer och tätorter behöver planläggningen vara inriktad på att skapa hållbara, trygga och
77 levande miljöer. Mobiliteten är som ovan nämnts betydelsefull, vilket innefattar möjligheten att
78 förflytta sig till fots. Kunskapen är stor, och ökande, kring hur goda boendemiljöer kan skapas.
79 Grönskans betydelse för såväl trivsel som dess dämpande inverkan vid värmeböljor är väl känd. I en
80 lång rad städers planer och strategier förespråkas i första hand kapacitetsstarka transportmedel
81 såsom kollektivtrafik. Samtidigt vill partistyrelsen framhålla att planeringsförutsättningarna i mycket
82 hög grad skiljer sig åt i olika delar av landet. Höga ambitioner för bra stadsmiljöer bör därför inte ses
83 som ett skäl att inskränka det kommunala planmonopolet. Samma princip ifråga om kommunalt

84 självbestämmande gäller förekommande fall av "wasted spaces", eller döda ytor, liksom P-normer
85 och utnyttjandet av offentliga ytor för parkering eller andra ändamål. I huvudsak gör partistyrelsen
86 bedömningen att detta är en fråga för kommunerna själva att besluta om och inte är någonting som
87 bör beslutas på nationell nivå.

88

89 När det gäller frågor om lov är sedan tidigare Centerpartiets strävan att möjligheten att använda
90 exempelvis översiktsplanen som grund för bygglov ska öka. Under den förra mandatperioden
91 infördes privat initiativrätt, som visserligen skulle kunna vara mer långtgående, men som ändå till
92 betydande del kan underlätta nyproduktion av exempelvis bostäder. Ett betydande reformbehov
93 kvarstår dock för att förenkla byggandet utanför detaljplanelagt område.

94

95 Byggnader som uppförts för andra syften än bostäder behöver bättre kunna omvandlas efter dagens
96 behov, antingen för bostadsändamål eller för fler typer av verksamheter. Kommunerna skulle kunna
97 bidra till detta om lagen gav dem större möjligheter att i detaljplan ändra byggnaders syfte. Detta
98 kan också minska risken för att byggnader står tomma. Denna fråga bör därför utredas, vilket
99 Centerpartiet också framfört.

100

101 Uppförandet av solenergianläggningar på privatbostäder är en av nycklarna för att den gröna
102 omställningen ska kunna genomföras på ett effektivt sätt också på lokal nivå. I sammanhanget är
103 brandsäkerheten av stor betydelse. För att visa att kraven uppfylls kan fasaden uppföras antingen
104 med obrännbart material eller genom att fasadsystemet provas med ett fullskaletest, detta för att
105 regelverket ska vara anpassat efter olika faktiska förhållanden.

106

107 Potentialen att utnyttja taken i våra städer är betydande, dels för elproduktion, men också för andra
108 ändamål. I enlighet med tidigare stämmobeslut anser partistyrelsen att takytor bör betraktas som en
109 strategisk resurs för energiproduktion, dagvattenhantering och ekosystemtjänster.

110

111 Behoven av bostadsbyggande är betydande. Enklare regler och snabbare planprocesser är exempel
112 på frågor som länge varit aktuella för Centerpartiet. Bland annat föreslår vi begränsningar av
113 sakägarkretsen, en maximal handläggningstid för överklaganden och att en avgift för överklagan
114 utreds.

115

116 Också ifråga om byggreglerna finns uppenbara behov av förenklingar, förbättringar och
117 förtydliganden. Sedan ett par år pågår hos Boverket en större översyn av byggreglerna, och syftet är
118 förenkling och modernisering. Partistyrelsen välkomnar detta, avser ta del av de kommande
119 förändringarna, och därefter bör det utvärderas om förändringarna varit ändamålsenliga.

120

121 Reglerna för byggandet bör givetvis också ta den gröna omställningen i beaktande. Här har
122 införandet av klimatdeklarationer exempelvis varit en viktig reform som bör ses som grund för en
123 möjlighet att ställa skarpare klimatkrav på nybyggnation. Partistyrelsen konstaterar att frågan om

124 passivhus återkommande varit föremål för beslut vid partistämman. Då liksom nu är passivhus ett
125 välkommet inslag, och allt tydligare går teknikutvecklingen med att våra bostäder kan bidra till
126 energiförsörjningen snarare än att förbruka energi eller vara neutrala i detta avseende. Partistyrelsen
127 noterar också att ett omfattande arbete i denna riktning pågår på EU-nivå. Som princip bör denna
128 utveckling bejakas.

129

130 Överlag behövs en rad insatser för tryggare boendemiljöer. Det handlar dels om det offentliga
131 rummet mellan husen, men också gällande de enskilda bostäderna. Inte minst för äldre är detta av
132 stor betydelse. Gemenskap är en viktig faktor för trivsel och välmående. Men också att se till så att
133 utsattheten för brottslighet kan minska. Partistyrelsen menar att detta arbete är viktigt men att
134 Centerpartiet inte bör ta ställning till enskilda tekniska lösningar. Däremot har Centerpartiet
135 presenterat förslag som handlar om att införa standarder för bostäder för äldre som gör att bristen
136 på denna typ av bostäder kan minska. Då behövs tydliga standarder som gör att kraven blir mer
137 enhetliga, så att byggkostnaderna kan minska.

138

139 Byggnad och bostäder i Sveriges landsbygder

140

141 En klar majoritet av landets kommuner rapporterar att de har underskott på bostäder. Bostadsbrist
142 är definitivt inte enbart en storstadsföreteelse. I landsbygder och på mindre orter finns dock andra
143 utmaningar än i storstadsregionerna där höga markpriser och byggkostnader täcks av stora värden
144 på färdigställda bostäder. Låga bostadspriser utanför de större städerna gör det svårt att få
145 lönsamhet i investeringar när fastighetsvärdet måste skrivas ner så fort huset är byggt. Införandet av
146 en låg moms på hyror är också en fråga som har diskuterats under längre tid, då oftast i generella
147 termer och inte specifikt för bostadsbyggande i landsbygder. Partistyrelsen menar att frågan om
148 moms på hyresrätter mycket väl kan ingå i ett bredare utredningsarbete. Samtidigt finns en rad
149 ytterligare åtgärder som behöver vidtas för att underlätta bostadsbyggandet i hela landet.

150

151 För att se till så att bostäder byggs är planpolitiken av central betydelse. Det kommunala
152 planmonopolet är en viktig del av det kommunala självstyret och ska värnas. Samtidigt välkomnar
153 partistyrelsen ökat samarbete på regional nivå och möjligheten till regionplanering för att samordna
154 samhällsplaneringen. Rätt använda kan dessa verktyg vara av stor betydelse för den regionala och
155 lokala utvecklingen. Översiktsplaneutredningen ledde till flera viktiga reformer, men det hade varit
156 önskvärt att se hur planprocesserna kunnat förenklas ytterligare genom att sträva mot en ordning
157 där bygglov exempelvis kan beviljas direkt utifrån en fördjupad översiktsplan. Det kräver dock ett
158 fortsatt utredningsarbete. Överlag är det viktigt att kommuner, men också regioner, kan bedriva en
159 strategisk planpolitik som kan lägga grunden för en långsiktigt hållbar markanvändning. I det
160 sammanhanget ska många hänsyn tas, såväl till behovet av produktiv åkermark, som behoven av
161 energiproduktion, bostäder, offentliga verksamheter, näringsliv, fritidsaktiviteter, skogsnäring och
162 naturvård med mera.

163

164 Skyddet av åkermarken behöver stärkas för att trygga livsmedelsförsörjningen. Vi ser i dag att
165 storskaliga exploateringar tenderar att undantas från det skydd för åkermark som finns i miljöbalken,

166 samtidigt som småskalig nybyggnation på landsbygden hindras. Därför anser Centerpartiet sedan
167 tidigare att definitionerna av väsentligt samhällsintresse och brukningsvärd åkermark behöver
168 utredas, liksom vilka eventuella förändringar och förtydliganden som behöver göras för att
169 tillämpningen ska fungera.

170

171 När det gäller Lantmäteriet har Centerpartiet länge drivit på för insatser som kan korta de långa
172 handläggningstiderna. Det behövs förenklingar och moderniseringar av de lagar och regler som styr
173 lantmäteriverksamheten. Det måste till exempel bli möjligt för andra aktörer att ta över delar av det
174 som i dag är Lantmäteriets ansvarsområden. Det behöver också bli lättare för kommuner att inrätta
175 kommunala lantmäterier. Dessutom bör kommunal samverkan om lantmäteriverksamhet tillåtas. Vi
176 har också i riksdagen ställt oss bakom flera av de rekommendationer som Riksrevisionen lyft fram,
177 det handlar bland annat om behovet av en översyn av hur avgifterna sätts. I delar av landet finns
178 särskilda behov av omarrondering. När översynen görs bör dessa behov kunna beaktas.

179

180 Runtom i landet finns många hus som står öde. Detta är ett av många exempel på ett dåligt
181 utnyttjande av befintligt bostadsbestånd. I många av dessa hus finns ett betydande
182 renoveringsbehov. För att minska trösklarna för människor att ta sig an denna typ av hus och på så
183 sätt bidra till att fler bostäder tas i bruk i Sveriges landsbygder vill vi utreda ett slopande av
184 fastighetsavgiften de första fem åren för den som för permanentboende tar över en byggnad som
185 inte använts under en viss tid. Att husen blivit öde har ibland att göra med att fastighetsägaren i
186 första hand varit intresserad av att förvärva marken, snarare än bostaden ifråga. Reglerna för att
187 hyra ut bostäder bör vara utformade så att det skapar incitament att se till så att bostadsbeståndet
188 utnyttjas på bästa sätt. Äganderätten är dock central, och det vore olyckligt att införa boplikt eller
189 liknande krav. Dels för att bostadsmarknaden snarare behöver liberaliseringar än ytterligare styrning
190 och myndighetskrav, dels för att det sannolikt skulle få oanade effekter för fastighetsmarknaden och
191 de värden som finns i Sveriges landsbygder.

Att-satser från partistyrelsen

1. att skyddat boende betraktas som en rättighet för den som är i behov av det.

192

Att-satser som behandlas i annan kommitté

[5.59.1](#) Behandlas inom ramen för Landsbygd kommitté 3: att Centerpartiet arbetar för att möjliggöra progressiv VA-taxa.

193

Förslag till beslut: Besvarad

[5.50.1](#) att Centerpartiet arbetar för att stärka lagen så att åkermarken får ett kraftfullt skydd mot exploatering.

[5.51.1](#) att det sätts krav på brandklass A på solcellspaneler vid integrerade taklösningar med solcellspaneler.

[5.52.1](#) att en kostnad införs vid fortsatt överklagan trots avslag i första instans.

[5.52.2](#) att införa ökat krav på bevisning för de som önskar fortsatt överklaga vid avslag i första instans.

[5.52.3](#) att överklagansprocessen ses över i sin helhet.

[5.54.1](#) att Centerpartiet ska verka för en ny struktur sätts för Boverkets byggregler för att uppnå tydlighet, förenklingar och mer flexibilitet gällande funktionskrav.

[5.54.2](#) att Centerpartiet ska verka för att uppnå, i samverkan med distrikt/kommuner, att ett mer standardiserat synsätt uppnås i syfte att uppnå ett billigare bostadsbyggande utifrån fler gemensamma markanvisningar med flexibla och mindre detaljerade detaljplaner och krav på materialval samt att regler sätts för ej relevanta överklagande.

[5.54.3](#) att Centerpartiet ska verka för en mer öppen och transparent information gällande svenska byggregler, kvalitetskrav på material, upphandlingar och materialpriser för öka de internationella inslagen i Sverige och därmed stärka konkurrensituationen på den svenska marknaden för bostadsbyggande.

[5.55.1](#) att uppdra åt C Riksdagsgrupp att föra vidare till Boverket att överse möjligheten till nya normer btrf. säkerhetslösningar för nyproduktion.

[5.56.1](#) att Centerpartiet med tydlighet och kraft verkar för en annan inriktning kring skyddet av åkermarken. Begreppet "väsentligt samhällsintresse" måste utvärderas och leda till beslut som möjliggör en ökad byggnation på landsbygden.

[5.57.1](#) att Införa reducerad moms för bostadsetableringar i orter med negativ befolkningsutveckling.

[5.57.2](#) att underlätta för kommunerna att ta fram detaljplaner för bostadsbyggande på landsbygden.

[5.58.1](#) att Centerpartiet verkar för att ta bort möjligheten för hyresvärdar att ta ut tre månaders hyra trots att hyresgästen har flyttat ut från lägenheten, om det är så att det finns hyresgäster i kö som kan flytta in omgående eller under uppsägningsperioden.

[5.60.1](#) att Centerpartiet ska verka för att, med Bryssel som exempel, öka kunskapen om passivhus genom information och utbildning av både allmänheten och yrkesverksamma inom byggsektorn, i syfte att underlätta och påskynda byggandet av fler Passivhus i Sverige, såväl villor, flerfamiljshus som kommersiella och offentliga fastigheter, sjukhus, skolor, äldreboenden, badhus mm.

[5.60.2](#) att Centerpartiet ska undersöka möjligheten att införa ekonomiska styrmedel som t.ex. ett särskilt grönt avdrag eller sänkt moms, som ska gälla för nybyggnation och ombyggnad av befintliga byggnader till Passivhus-standard.

[5.60.3](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att all nybyggnation av offentliga byggnader företrädevis bör genomföras enligt certifierad Passivhus-standard.

[5.60.4](#) att Centerpartiet ska verka för att främja forskning och utveckling inom energieffektivisering av byggnader och uppmuntra till innovation, gärna i samverkan med byggbranschen.

[5.60.5](#) att Centerpartiet ska verka för att uppmuntra och underlätta införandet av solceller och batterilagring i passivhus, för att bidra till ökad självförsörjning av el och stabilitet i det lokala elnätet.

[5.60.6](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att all renovering av offentliga byggnader företrädevis bör genomföras enligt certifierad Passivhus-standard.

[5.60.7](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att göra Passivhus-standard till en del av svensk byggnorm.

[5.61.1](#) att Centerpartiet verkar för att varje kommun ska inventera vilka "döda ytor" som finns i just deras kommun och ta fram en flerårsplan med lämpliga åtgärder för att göra dessa ytor mer multifunktionella och som därmed också kan ge en ökad samhällsnytta.

[5.62.1](#) att Centerpartiet verkar för att en utredning görs för att ta fram rekommendationer på vilka lämpliga styrmedel och krav som kan och bör införas hos alla kommuner, vars syfte är att styra så att fler parkeringsplatser vid nyanläggning projekteras och bekläs med solpanelstak.

[5.63.1](#) att det utreds vilka möjliga incitament eller styrmedel som skulle kunna göra hyrköp mer vanligt förekommande.

[5.63.2](#) att alla kommuner ska kunna erbjuda skyddat boende, antingen i egna kommunen eller via samarbetsavtal med en annan kommun.

[5.63.3](#) att kommuner erbjuder personer i skyddat boende en stödperson som skapar kontakt med personer under tiden i skyddat boende till dess att den har ett eget boende.

[5.63.4](#) att det ska vara kostnadsfritt för individen att befinna sig på ett skyddat boende.

[5.63.5](#) att det införs en kommunal bostadsgaranti för personer som befinner sig i en utsatt situation.

[5.63.6](#) att det tillsätts en utredning för att införa ett frigörelsestöd.

[5.64.1](#) att partistämman ska ge partistyrelsen i uppdrag att verka och agera för att en ny form av bygglov – Planbygglov – enligt ovan skissade förslag tas fram.

[5.65.1](#) att Centerpartiet ska verka för en nationell standard för krav på hållplatsers utformning.

[5.66.1](#) att Boverket får i uppdrag att utveckla funktionskraven i BBR, så att de passar och främjar återbrukat byggmaterial, och att man startar med de materialströmmar som har störst klimatpåverkan.

[5.67.1](#) att se över momsreglerna, så att de möjliggör delning mellan verksamheter.

[5.67.2](#) att modernisera hyreslagen med syfte att uppmuntra delningslösningar.

[5.67.3](#) att se över plan- och bygglagen så att detaljplanebestämmelser uppmuntrar till flexibilitet.

[5.67.4](#) att hålla hårt på kraven att byggnaderna ska vara säkra och tillgängliga för alla.

[5.68.1](#) att promenadvänliga städer byggs, där man tar vara på de olika bostadskvaliteterna i bottenplan respektive övre plan och utemiljöerna har plats för spontana möten där både barn och äldre kan trivas och där man motverkar ofrivillig ensamhet.

[5.68.2](#) att arkitekturen är anpassad till god solinstrålning, ett gott mikroklimat samt fritt från buller.

[5.68.3](#) att bostadsmiljöer alltid har rum för större träd som binder koldioxid och ger svala miljöer under heta dagar.

[5.68.4](#) att skapa transporteffektiva städer för människor utan att de blir beroende av utrymmeskrävande privatbilar.

[5.68.5](#) att prioriteringen av trafikslagen i huvudsak ska vara först gående, sedan cyklar, kollektivtrafik, delning och sist privatbilar.

[5.68.6](#) att grannskap skapas med trivsamma kopplingar mellan byggnaderna och gatan och gården, mellan kvarteret och stadsdelen och mellan stadsdelar med stadskärnan.

[5.69.1](#) att anpassa P-normer till digitaliseringen av samhället och våra ökade möjligheter att dela på fordon inom bostadskvarteren.

[5.69.2](#) att omvandla överutbudet av parkeringsytor i städerna till bostäder, grönnare ytor och bättre livsmiljöer i staden.

[5.70.1](#) att Centerpartiet verkar för att de som drabbas av våld i hemmet skall få frid i ett eget nytt hem i en hyreslägenhet med förtur.

[5.71.1](#) att Centerpartiet ska utreda hur olika användningsområden för mark ska prioriteras och hur äganderätten i detta prioriteras.

[5.72.1](#) att Centerpartiet driver på arbetet med att se över jordbruksverkets klassificeringar av jordbruksmark så att det finns möjlighet till viss bebyggelse på landsbygden.

[5.72.2](#) att Centerpartiet försöker påverka jordbruksverkets instruktioner till regionala utvecklingsplaner/kommunernas översiktsplaner så att möjlighet till bebyggelse på landsbygd finns.

[5.72.3](#) att Centerpartiet arbetar för att ett undantag för viss bebyggelse på landsbygd formuleras i Plan och bygglagen.

[5.73.1](#) att Centerpartiet tar initiativ till att avgifter för förrättningar som syftar till bättre arrondering för jord- och skogsbruk rabatteras.

[5.76.1](#) att Centerpartiet verkar för att kollektivtrafikens roll i den fysiska planeringen stärks, så att kollektivtrafiknät och ny bebyggelse i större grad än idag planeras tillsammans och inte som idag var för sig.

[5.77.1](#) att Centerpartiet verkar för att Egnahems-byggandet kommer igång i Sverige.

194

Förslag till beslut: Avslag

[5.53.1](#) att Centerpartiet verkar för att lagstadga en obligatorisk öppen budgivning.

[5.53.2](#) att eventuella krav lagda av budläggare inte behöver presenteras, men att övriga budläggare upplyses om med vilka bud det följer ytterligare krav.

[5.55.2](#) att Centerpartiet tillsätter en arbetsgrupp som ser över möjligheten om hur vi kan stärka säkerheten för 65 plus och personer med Funktionsnedsättning.

[5.55.3](#) att se över möjligheten att enbart anhöriga har tillgång till "säkerhetsboxen" för att minska risken för bedrägerier hos äldre/funktionsnedsatta.

[5.59.2](#) att Centerpartiet sammanställer ett underlag med rubriken "progressiv prissättning av värdefulla och ändliga resurser - möjligheter och svårigheter".

[5.68.7](#) att centrera privat och offentlig service till kollektivtrafiknoder samt mobilitetshus.

[5.74.1](#) att Centerpartiet ska jobba för ett bo-tvång (kan även innebära att man hyr ut sitt hus) vid ägar-/generationsskifte.

[5.75.1](#) att Centerpartiet verkar för att ta bort undantaget från lovbeFrielse för solenergianläggningar för kulturmiljöskyddade småhus.

[5.78.1](#) att Centerpartiet verkar för att kommuner ska ges möjlighet att fastställa områden för permanent boende och att krav på folkbokföring kan ställas.

[5.78.2](#) att Centerpartiet verkar för att det i oavsett upplåtesform skapas möjlighet att ställa krav på folkbokföring i bostaden.

195

196 Reservationer partistyrelsen

197

Malin Bergman, Centerkvinnorna, reserverar sig till förmån för att bifalla motion 5.63.4

Motivering:

Är enig om att skyddat boende ska vara en rättighet. Kvinnor på skyddat boende har olika betalningsförmåga, men samtliga befinner sig i en stressad och svår situation. Att inte behöva tänka på betalning i en svår situation är en lättnadsfaktor. Möjligheten att få skydd ska inte skilja sig åt i vilken kommun man bor i.

198

Malin Bergman, Centerkvinnorna, reserverar sig till förmån för att bifalla motion 5.64.5

Motivering:

Samtliga kommuner behöver ta ansvar för att ge våldsutsatta personer, som oftast är kvinnor, säkra boenden. Skyddade boenden är endast en tillfällig lösning. En kommunal bostadsgaranti ger trygghet och stabilitet. Detta ansvar måste kommuner kunna ta.

199

200 Att-satser
201 [5.50.1](#) att Centerpartiet arbetar för att stärka lagen så att åkermarken får ett kraftfullt skydd mot
202 exploatering.
203
204 [5.51.1](#) att det sätts krav på brandklass A på solcellspaneler vid integrerade taklösningar med
205 solcellspaneler.
206
207 [5.52.1](#) att en kostnad införs vid fortsatt överklagan trots avslag i första instans.
208
209 [5.52.2](#) att införa ökat krav på bevisning för de som önskar fortsatt överklaga vid avslag i första
210 instans.
211
212 [5.52.3](#) att överklagansprocessen ses över i sin helhet.
213
214 [5.53.1](#) att Centerpartiet verkar för att lagstadga en obligatorisk öppen budgivning.
215
216 [5.53.2](#) att eventuella krav lagda av budläggare inte behöver presenteras, men att övriga budläggare
217 upplyses om med vilka bud det följer ytterligare krav.
218
219 [5.54.1](#) att Centerpartiet ska verka för en ny struktur sätts för Boverkets byggregler för att
220 uppnå tydlighet, förenklingar och mer flexibilitet gällande funktionskrav.
221
222 [5.54.2](#) att Centerpartiet ska verka för att uppnå, i samverkan med distrikt/kommuner, att ett
223 mer standardiserat synsätt uppnås i syfte att uppnå ett billigare bostadsbyggande utifrån fler
224 gemensamma markanvisningar med flexiblare och mindre detaljerade detaljplaner och krav på
225 materialval samt att regler sätts för ej relevanta överklagande.
226
227 [5.54.3](#) att Centerpartiet ska verka för en mer öppen och transparent information gällande svenska
228 byggregler, kvalitetskrav på material, upphandlingar och materialpriser för öka de internationella
229 inslagen i Sverige och därmed stärka konkurrenssituationen på den svenska marknaden för
230 bostadsbyggande.
231
232 [5.55.1](#) att uppdra åt C Riksdagsgrupp att föra vidare till Boverket att överse möjligheten till nya
233 normer btrf. säkerhetslösningar för nyproduktion.
234

235 [5.55.2](#) att Centerpartiet tillsätter en arbetsgrupp som ser över möjligheten om hur vi kan stärka
236 säkerheten för 65 plus och personer med Funktionsnedsättningar.

237

238 [5.55.3](#) att se över möjligheten att enbart anhöriga har tillgång till "säkerhetsboxen" för att minska
239 risken för bedrägerier hos äldre/funktionsnedsatta.

240

241 [5.56.1](#) att Centerpartiet med tydlighet och kraft verkar för en annan inriktning kring skyddet av
242 åkermarken. Begreppet "väsentligt samhällsintresse" måste utvärderas och leda till beslut som
243 möjliggör en ökad byggnation på landsbygden.

244

245 [5.57.1](#) att Införa reducerad moms för bostadsetableringar i orter med negativ befolkningsutveckling.

246

247 [5.57.2](#) att underlätta för kommunerna att ta fram detaljplaner för bostadsbyggande på landsbygden.

248

249 [5.58.1](#) att Centerpartiet verkar för att ta bort möjligheten för hyresvärdar att ta ut tre månaders hyra
250 trots att hyresgästen har flyttat ut från lägenheten, om det är så att det finns hyresgäster i kö som
251 kan flytta in omgående eller under uppsägningsperioden.

252

253 [5.59.1](#) Behandlas inom ramen för Landsbygd kommitté 3: att Centerpartiet arbetar för att möjliggöra
254 progressiv VA-taxa.

255

256 [5.59.2](#) att Centerpartiet sammanställer ett underlag med rubriken "progressiv prissättning av
257 värdefulla och ändliga resurser - möjligheter och svårigheter".

258

259 [5.60.1](#) att Centerpartiet ska verka för att, med Bryssel som exempel, öka kunskapen om passivhus
260 genom information och utbildning av både allmänheten och yrkesverksamma inom byggsektorn, i
261 syfte att underlätta och påskynda byggandet av fler Passivhus i Sverige, såväl villor, flerfamiljshus
262 som kommersiella och offentliga fastigheter, sjukhus, skolor, äldreboenden, badhus mm.

263

264 [5.60.2](#) att Centerpartiet ska undersöka möjligheten att införa ekonomiska styrmedel som t.ex. ett
265 särskilt grönt avdrag eller sänkt moms, som ska gälla för nybyggnation och ombyggnad av befintliga
266 byggnader till Passivhus-standard.

267

268 [5.60.3](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att all nybyggnation av offentliga
269 byggnader företrädesvis bör genomföras enligt certifierad Passivhus-standard.

270

271 [5.60.4](#) att Centerpartiet ska verka för att främja forskning och utveckling inom energieffektivisering
272 av byggnader och uppmuntra till innovation, gärna i samverkan med byggbranschen.
273

274 [5.60.5](#) att Centerpartiet ska verka för att uppmuntra och underlätta införandet av solceller och
275 batterilagring i passivhus, för att bidra till ökad självförsörjning av el och stabilitet i det lokala elnätet.
276

277 [5.60.6](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att all renovering av offentliga
278 byggnader företrädesvis bör genomföras enligt certifierad Passivhus-standard.
279

280 [5.60.7](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att göra Passivhus-standard till en del av
281 svensk byggnorm.
282

283 [5.61.1](#) att Centerpartiet verkar för att varje kommun ska inventera vilka ”döda ytor” som finns i just
284 deras kommun och ta fram en flerårsplan med lämpliga åtgärder för att göra dessa ytor mer
285 multifunktionella och som därmed också kan ge en ökad samhällsnytta.
286

287 [5.62.1](#) att Centerpartiet verkar för att en utredning görs för att ta fram rekommendationer på vilka
288 lämpliga styrmedel och krav som kan och bör införas hos alla kommuner, vars syfte är att styra så att
289 fler parkeringsplatser vid nyanläggning projekteras och bekläs med solpanelstak.
290

291 [5.63.1](#) att det utreds vilka möjliga incitament eller styrmedel som skulle kunna göra hyrköp mer
292 vanligt förekommande.
293

294 [5.63.2](#) att alla kommuner ska kunna erbjuda skyddat boende, antingen i egna kommunen eller via
295 samarbetsavtal med en annan kommun.
296

297 [5.63.3](#) att kommuner erbjuder personer i skyddat boende en stödperson som skapar kontakt med
298 personer under tiden i skyddat boende till dess att den har ett eget boende.
299

300 [5.63.4](#) att det ska vara kostnadsfritt för individen att befinna sig på ett skyddat boende.
301

302 [5.63.5](#) att det införs en kommunal bostadsgaranti för personer som befinner sig i en utsatt situation.
303

304 [5.63.6](#) att det tillsätts en utredning för att införa ett frigörelsestöd.
305

306 [5.64.1](#) att partistämman ska ge partistyrelsen i uppdrag att verka och agera för att en ny form av
307 bygglov – Planbygglov – enligt ovan skissade förslag tas fram.

308

309 [5.65.1](#) att Centerpartiet ska verka för en nationell standard för krav på hållplatsers utformning.

310

311 [5.66.1](#) att Boverket får i uppdrag att utveckla funktionskraven i BBR, så att de passar och främjar
312 återbrukat byggmaterial, och att man startar med de materialströmmar som har störst
313 klimatpåverkan.

314

315 [5.67.1](#) att se över momsreglerna, så att de möjliggör delning mellan verksamheter.

316

317 [5.67.2](#) att modernisera hyreslagen med syfte att uppmuntra delningslösningar.

318

319 [5.67.3](#) att se över plan- och bygglagen så att detaljplanebestämmelser uppmuntrar till flexibilitet.

320

321 [5.67.4](#) att hålla hårt på kraven att byggnaderna ska vara säkra och tillgängliga för alla.

322

323 [5.68.1](#) att promenadvänliga städer byggs, där man tar vara på de olika bostadskvaliteterna i
324 bottenplan respektive övre plan och utemiljöerna har plats för spontana möten där både barn och
325 äldre kan trivas och där man motverkar ofrivillig ensamhet.

326

327 [5.68.2](#) att arkitekturen är anpassad till god solinstrålning, ett gott mikroklimat samt fritt från buller.

328

329 [5.68.3](#) att bostadsmiljöer alltid har rum för större träd som binder koldioxid och ger svala miljöer
330 under heta dagar.

331

332 [5.68.4](#) att skapa transporteffektiva städer för människor utan att de blir beroende av
333 utrymmeskrävande privatbilar.

334

335 [5.68.5](#) att prioriteringen av trafikslagen i huvudsak ska vara först gående, sedan cyklar, kollektivtrafik,
336 delning och sist privatbilar.

337

338 [5.68.6](#) att grannskap skapas med trivsamma kopplingar mellan byggnaderna och gatan och gården,
339 mellan kvarteret och stadsdelen och mellan stadsdelar med stadskärnan.

340

341 [5.68.7](#) att centrera privat och offentlig service till kollektivtrafiknoder samt mobilitetshus.

342

343 [5.69.1](#) att anpassa P-normer till digitaliseringen av samhället och våra ökade möjligheter att dela på
344 fordon inom bostadskvarteren.

345

346 [5.69.2](#) att omvandla överutbudet av parkeringsytor i städerna till bostäder, grönnare ytor och bättre
347 livsmiljöer i staden.

348

349 [5.70.1](#) att Centerpartiet verkar för att de som drabbas av våld i hemmet skall få frid i ett eget nytt
350 hem i en hyreslägenhet med förtur.

351

352 [5.71.1](#) att Centerpartiet ska utreda hur olika användningsområden för mark ska prioriteras och hur
353 äganderätten i detta prioriteras.

354

355 [5.72.1](#) att Centerpartiet driver på arbetet med att se över jordbruksverkets klassificeringar av
356 jordbruksmark så att det finns möjlighet till viss bebyggelse på landsbygden.

357

358 [5.72.2](#) att Centerpartiet försöker påverka jordbruksverkets instruktioner till regionala
359 utvecklingsplaner/kommunernas översiktsplaner så att möjlighet till bebyggelse på landsbygd finns.

360

361 [5.72.3](#) att Centerpartiet arbetar för att ett undantag för viss bebyggelse på landsbygd formuleras i
362 Plan och bygglagen.

363

364 [5.73.1](#) att Centerpartiet tar initiativ till att avgifter för förrättningar som syftar till bättre arrondering
365 för jord- och skogsbruk rabatteras.

366

367 [5.74.1](#) att Centerpartiet ska jobba för ett bo-tvång (kan även innebära att man hyr ut sitt hus) vid
368 ägar-/generationsskifte.

369

370 [5.75.1](#) att Centerpartiet verkar för att ta bort undantaget från lovbeFrielse för solenergianläggningar
371 för kulturmiljöskyddade småhus.

372

373 [5.76.1](#) att Centerpartiet verkar för att kollektivtrafikens roll i den fysiska planeringen stärks, så att
374 kollektivtrafiknät och ny bebyggelse i större grad än idag planeras tillsammans och inte som idag var
375 för sig.

376

377 [5.77.1](#) att Centerpartiet verkar för att Egnahems-byggandet kommer igång i Sverige.

378

379 [5.78.1](#) att Centerpartiet verkar för att kommuner ska ges möjlighet att fastställa områden för
380 permanent boende och att krav på folkbokföring kan ställas.

381

382 [5.78.2](#) att Centerpartiet verkar för att det i oavsett upplåtesform skapas möjlighet att ställa krav på
383 folkbokföring i bostaden.

384

385

386 [5.50 Motion om starkare skydd av åkermark](#)

387 **Motionskrivare:** Gudrun Pettersson

388 Laholms C-krets, HALLANDS C-distrikt

389 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

390 Gunnar Gullander, Halland

391 [Brödtext](#)

392 Matproduktionen i Sverige behöver värderas högre. Vår matförsörjning är mycket sårbar och med
393 den låga självförsörjningsgraden vi har idag skulle ett importstopp vara förödande. Enligt
394 livsmedelsstrategin ska den totala livsmedelsproduktionen i Sverige öka. Det får ses som omöjligt
395 med de starka krafter som finns för exploatering och det svaga skydd som åkermarken har idag.
396 Sverige är ett av de länder i EU som har den svagaste lagstiftningen när det gäller att skydda
397 åkermarken.

398 Fakta: Skyddet av jordbruksmarken regleras i Miljöbalken som säger: "Brukningsvärd jordbruksmark
399 får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga
400 samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande
401 sätt genom att annan mark tas i anspråk." KÄLLA: MILJÖBALKEN

402 Den lagstiftning som gäller nu innebär att det är möjligt att exploatera den godaste jorden för
403 bostäder, handel och industriområden i stor skala, samtidigt som det är näst intill omöjligt att bygga
404 enskilda hus för att utveckla landsbygden. Ett stärkt och förtydligat skydd av åkermarken ska
405 definiera skillnader i hur brukningsvärd åkermarken är, där den allra bästa åkermarken ska skyddas
406 även mot exploatering för väsentligt samhällsintresse. Enligt vår mening är det ett väsentligt
407 samhällsintresse att nya byggnader får uppföras i begränsad omfattning för utveckling av såväl
408 lantbruken som landsbygden.

409 [Att-sats](#)

410 [5.50.1](#) att Centerpartiet arbetar för att stärka lagen så att åkermarken får ett kraftfullt skydd mot
411 exploatering.

412 [Yttrande Distrikt](#)

413 Precis som motionärerna lyfter är det av stor vikt att skydda och värna jordbruksmark från stor
414 exploatering för vår livsmedelsproduktion och för att vi ska kunna öka vår självförsörjningsgrad. En av
415 Sveriges största utmaningar är att tillgodose en hållbar livsmedelsproduktion. Detta försätter också
416 bostadsproduktionen i en svår situation, särskilt i landsbygdskommuner. För att bygga bostäder krävs
417 mark och ibland används denna mark för livsmedelsproduktion. Av denna anledning är det av största
418 vikt att vi är tydliga med när jordbruksmark får tas i anspråk. Samtidigt som vi vill att jordbruksmark
419 ska skyddas i så stor utsträckning som möjligt, vill vi att landsbygden ska kunna växa och frodas.
420 Sedan har vi kommunernas rätt till självbestämmande och äganderätten för markägaren som
421 komplicerar frågan ytterligare.

422 Vi är alla överens om att vi vill skydda och värna jordbruksmark, men så som att-satsen är formulerad
423 skulle det bli det ett stopp för byggnation på jordbruksmark, oavsett brukningsvärdet på marken. Det
424 skulle inte kunna byggas särskilt mycket mer runtom på våra tätorter och på landsbygden.

425 Värdefull åkermark exploateras dock alltför lättvindigt, trots att den har skydd i Miljöbalken.

426 Brukningsvärd jordbruksmark får inte användas, om det finns andra alternativ. Sedan partistämman

427 2015 tycker och arbetar Centerpartiet för att stärka skyddet för den mest värdefulla åkermarken än
428 mer.

429 Centerpartiet Halland har även i sitt bostadsprogram lyft att jordbruksmark med högt brukningsvärde
430 endast ska få bebyggas för att tillgodose betydelsefulla samhällsintressen, och när jordbruksmark tas
431 i anspråk för samlad bebyggelse, ska en hög exploateringsgrad tillämpas. C Halland anser också i
432 programmet att förlorat produktionsvärde och biologiska mångfaldsvärden borde kompenseras på
433 annat sätt om jordbruksmark väl tas i anspråk, och att en ny modell för fördjupade översiktsplaner
434 tillämpas för livsmedel och mångfald.

435 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman att anse motionen besvarad.

436 [5.51 Sätt krav på Brandklass A på solceller vid integrerade taklösningar.](#)

437 **Motionskrivare:** Anders Eriksson

438 Kungsbacka C-krets, HALLANDS C-distrikt

439 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

440

441 [Brödtext](#)

442 Utbyggnaden av solceller på tak ökar enormt, vilket är väldigt positivt. Detta har även gjort att
443 lösningar där solcellerna är taket ökar nu med. Dock sker det många olika typer av lösningar inom
444 detta just nu. Därmed måste staten börja kontrollera och säkerställa så att brandrisken inte blir för
445 stor. En integrerad solcellslösning är en lösning där solcellerna blir ytskiktet på taket, alltså det
446 ersätter betongpannor, plåt eller tegel lösningar. För att det skall bli snyggt och integrerat bygger
447 man upp runt om solcellernas område med plåt eller något annat så att det blir ett tak i samma höjd
448 ut till kanterna på taket. Det blir därmed en integrerad lösning.

449 Detta gör dock att åtkomsten till att se hur kablarna med likström är dragna under solcellerna blir
450 svårt att kontrollera. Är kabeldragningen dålig så finns risker för ljusbågar större, och därmed ökar
451 brandrisken. En ljusbåge kan därmed skapa en liten kabelbrand, som därmed kan ta sig upp till
452 kiselcellen i solpanelen, vilken brinner ganska kraftigt.

453 En vanlig solcellspanel är brandklass C, bara för att den har bara glas på ovansidan och en folie på
454 baksidan. Folien är inte något som skyddar kiselcellen om en brand uppstår. Om det blir fel på en
455 kiselcell och en så kallad "hot spot" uppstår så kan cellen därmed börja brinna av sig själv med. Detta
456 är väldigt sällsynt, framförallt på nya paneler, men det kan uppstå.

457 Om man sätter krav på att solcellspanelerna vid integrerade lösningar har brandklass A minskar
458 därmed brandrisken. Brandklass A får en solcellspanel om den har glas på undersidan med. Alltså en
459 glasskiva över och en glasskiva under panelen. De bästa sådana paneler kräver 1000 grader Celcius i
460 värme för att ta sig igenom glaset. Vilket gör att kabelbranden ej kan ta sig in till kiselcellen, och om
461 en hotspot uppstår i en cell så tar den sig ej vidare till andra celler eller ner på det oskyddade taket.

462 [Att-sats](#)

463 [5.51.1](#) att det sätts krav på brandklass A på solcellspaneler vid integrerade taklösningar med
464 solcellspaneler.

465 [Yttrande Distrikt](#)

466 Intresset av att sätta upp solcellspaneler har aldrig varit så stort, vilket såklart glädjer en
467 Centerpartist. Utvecklingen av solcellspaneler går fort och panelerna blir hela tiden bättre. Nu har

468 även den integrerade solcellspanelen utvecklats till det bättre, så efterfrågan av dessa ökar. Då är det
469 viktigt precis som motionären skriver att regelverket hänger med.

470 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman att bifalla motionen.

471 [5.52 Motion angående överklagansrätt](#)

472 **Motionskrivare:** KAROLA Svensson

473 FALKÖPING C-krets, SKARABORG C-dist

474 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

475

476 [Brödtext](#)

477 **Rätten till gratis överklagan i alla instanser får förödande konsekvenser!**

478 Rätten till att alla ska kunna överklaga byggnation i sitt närområde, oavsett ekonomiska och sociala
479 förutsättningar, är viktig ur ett demokratiskt perspektiv.

480 Problemet blir när en person/personer väljer att överklaga i absurdum vilket medför kraftigt
481 fördröjda byggnationer och ökade kostnader, både för företag och kommuner runt om i Sverige. De
482 som drabbas hårdast av detta är ”slutanvändaren”, oftast elever, personer som behöver bostad och
483 näringsidkare.

484 2017 tog kommunfullmäktige i Falköpings kommun beslut om att bygga en ny högstadieskola intill
485 ett kalkbrott.

486 Kommunen har inventerat skyddsvärda växter och djur i området och tagit hänsyn till de kända arter
487 som hittats i området i de fortsatta arbetet. Länsstyrelsen har under hela processen stöttat
488 byggnationen, vilket inte hör till vanligheten.

489 Den antagna detaljplanen överklagades till mark- och miljödomstol (MMD) men fick avslag men
490 planen överklagades vidare till mark och miljööverdomstol (MÖD) och fick prövningstillstånd.

491 Målet avgjordes i MÖD som upphävde kommunens beslut om detaljplanens antagande. Motivet till
492 MÖD:s beslut var att kommunen inte tillräckligt utrett kring salamander som kom in i bilden precis i
493 slutet överklagandeprocessen.

494 Samma procedur har varit kring bygglov och marklov.

495 Kommunen har beviljats artskyddsdispens och tillträde till annans fastighet kopplat till
496 dispensbeslutet för att samla in och flytta eventuella salamandrar, både i kalkbrottet och på
497 överklagandes tomt. Även detta har överklagats.

498 Rätten till gratis överklagan i alla instanser får förödande konsekvenser!

499 I det här fallet för de elever, som sex år senare, fortfarande får sin undervisning i trånga och i vissa
500 fall icke ändamålsenliga lokaler men även kraftigt ökade kostnader för kommunen och missmodighet
501 hos lärare, rektorer och annan personal inom skolan.

502 För att minska risken för ”okynnesöverklagan” behöver systemet ses över och möjliggöra för att, vid
503 avslag på överklagan i första instans, ta ut en avgift om personen/personerna väljer att gå vidare med
504 överklagansprocessen trots avslag.

505 Det behöver även bli ökade krav på bevisning från de som önskar överklaga för att säkerställa att
506 endast välgrundade överklagande behandlas.

507 Domstolarnas handläggningstider är dessutom orimligt långa och det bör finnas någon form av
508 förutsägbarhet när det gäller handläggningstider. Det behöver även tydliggöras hur domstolarna
509 hanterar olika lagstiftning, i detta fall artskyddsförordning och barnkonventionen.

510

511 [Att-sats](#)

512 [5.52.1](#) att en kostnad införs vid fortsatt överklagan trots avslag i första instans.

513 [5.52.2](#) att införa ökat krav på bevisning för de som önskar fortsatt överklaga vid avslag i första
514 instans.

515 [5.52.3](#) att överklagansprocessen ses över i sin helhet.

516 [Yttrande Distrikt](#)

517 Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens åsikt om att regelverket för överklaganden bör ses över i
518 syfte att motverka okynnesöverklaganden som enbart kostar samhället pengar och fördröjer
519 samhällsutvecklingen. Det behövs en bättre balans mellan den enskildes rättigheter och samhällets
520 behov av att kunna utvecklas för det gemensamma bästa.

521 Exakt hur denna balans ska åstadkommas bör utredas brett och förutsättningslöst, vilket gör att
522 Distriktsstyrelsen inte anser att man ska binda sig till specifika lösningar tidigt i processen.

523 ***Med ovanstående föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman besluta att:***

524 - ***avslå Att-sats 1 och 2.***

525 - ***bifalla Att-sats 3.***

526 Karola Svensson yrkar bifall till motionen

527 **Distriktsstämmans beslut**

528 **Beslutar att avslå att-sats 1 och 2**

529 **Bifalla att-sats 3**

530 [5.53 Förbjud mot dold budgivning vid bostadsaffärer](#)

531 **Motionsskrivare:** Malin Åberg

532 Gotlands C-krets, GOTLAND C-dist

533 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

534

535 [Brödtext](#)

536 Under de senaste åren har vi haft en stark utveckling av bostadspriser. Detta främjar befintliga
537 fastighetsägare som i och med det gynnsamma marknadsläget har stor möjlighet att få avkastning för
538 de investeringar som utförts på fastigheten. Samtidigt hamnar vi i ett läge där mindre köpstarka
539 grupper, däribland ungdomar, har svårt att förvärva sitt första egna boende.

540 Som ung fås då en begränsad individuell valfrihet, då alternativet till att förvärva en egen bostad är
541 att fortsätta bo hemma eller flytta till en hyresrätt – vilket ger en hyresutgift som ytterligare försvårar
542 möjligheten till att spara till en egen bostad. Man hamnar i ett moment 22 som är svår att ta sig ur.

543 Utöver att det är svårt att hitta en bostad där utgångsbudet passar plånboken så är det under
544 budgivningens gång idag fullt tillåtet för budgivare att inkomma med dolda bud och krav. Denna
545 ordning ger en minskad transparens som har flera negativa effekter, bland annat ger detta en onödig
546 stress för såväl köpare som säljare. Som budgivare behöver man ta ställning till om budgivningen ska
547 följas, och i och med det kunna förvärva en bostad till minsta möjliga kostnad över lagda bud. Ett
548 annat ställningstagande är att snabbt lägga ett dolt bud som man tror att köparen kan acceptera. I
549 det andra alternativet gynnas personer som redan har en god kassa och därmed har möjlighet att
550 lägga ett överbud. Eftersom mäklaren har en skyldighet att presentera samtliga inkomna bud till
551 säljaren kan säljaren få till sig villkorade dolda bud som snabbt behöver tas ställning till.

552 Samtidigt riskerar mäklaren att misstänkliggöras om att affären inte gått rätt till av de potentiella
553 köpare som inte nått fram till en affär. Därför menar jag att dolda bud är ett osäkert tillvägagångssätt
554 där köpsvaga grupper ytterligare missgynnas. Jag yrkar därför

555 [Att-sats](#)

556 [5.53.1](#) att Centerpartiet verkar för att lagstadga en obligatorisk öppen budgivning.

557 [5.53.2](#) att eventuella krav lagda av budläggare inte behöver presenteras, men att övriga budläggare
558 upplyses om med vilka bud det följer ytterligare krav.

559 [Yttrande Distrikt](#)

560 Centerpartiet ser gärna att vi har en bostadspolitik som gör att människor med svagare ekonomi har
561 råd med en bostad, därför stödjer distriktsstyrelsen andemeningen i denna motion. Däremot är det
562 upp till varje säljare att ta ställning till hur de väljer att förmedla sin bostad, något vi inte anser att vi
563 kan eller bör styra över politiskt. Därför föreslår vi avslag på den första att-satsen till förmån för en ny
564 att-sats, med formuleringen att Centerpartiet bör verka för en obligatorisk öppen budgivning, i det
565 fall det har presenterats öppna bud via en mäklare. Gotlands distrikt uppmanar partistämman att
566 avslå den första att-satsen. att avslå andra att-satsen. att uppdra åt distriktets delegation att yrka på
567 en ny att-sats: "Att centerpartiet bör verka för en obligatorisk öppen budgivning, i de fall
568 försäljningen lämnats till en mäklare."

569 [5.54 Motion om att minska byggkostnader i hela kedjan](#)

570 **Motionskrivare:** Peter Hugoson

571 JÖNKÖPINGS KRETS C-krets, Jönköpings län C-dist

572 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

573 Vilma Hugoson Jönköpings distrikt

574 [Brödtext](#)

575 Att behovet av billigare bostäder är stort är välkänt. Det är viktigt att kunna bygga billigare bostäder
576 framför allt för den yngre generationen. De behöver billigare bostäder för kunna ta sig in på
577 bostads-marknad. Dock får vi inte glömma att det är även viktigt för den äldre generationen. De
578 behöver kunna flytta till ett mindre billigare boende för att kunna balansera sina kostnader mot
579 minskade inkomster när de går i pension.

580

581 Det är många starka krafter inom svensk bostadsbyggnation med starka lobbyorganisationer och
582 sårintressen. Det är en komplex fråga och man möts ofta av synpunkterna om att det inte finns en
583 tydlig väg att gå enligt olika forsknings-rapporter och utredningar. Dock är det flesta överens om att
584 den svensk bostadsbyggnation är ineffektiv. En del lyfter det svensks kostnadsläget, att Boverkets
585 byggregler är för ottydliga, komplexa och kostnadskrävande att kunna följa. Andra lyfter brist på
586 standardisering i allt från behandlingen av plan- och byggärenden och krav på specifika materialval
587 samt att det inte finns någon stark förändringsbenägenhet inom svensk byggindustri. En
588 standardisering och tydlighet kan bidra till en mer homogen marknad skapas och därmed öka
589 möjligheterna till att kunna uppnå stordriftsfördelar och andra kostnads-besparingar vilket i sin tur kan
590 stimulera till ökat inslag av internationell konkurrens. För uppnå detta i större skala behöver ett
591 samarbete mellan kommuner komma tillstånd för att hantera kommunala särkrav i de fall de inte går
592 i klinch med den kommunal demokratin med insyn och synpunkter kring bygglov och detaljplaner.
593 Detta skulle gagna inte bara de stora byggföretagen utan även de mindre byggföretagen. En
594 standardisering minskar behovet av specialistkunskap vilket möjliggör att fler kan ta sig an uppkomna
595 uppdrag. Därmed stärk konkurrensen ytterligare.

596

597 Det kan sägas att det är välkänt att minskat slöseri och byggslarv kan minska kostnaderna med
598 uppemot 30%. Bättre inköp och industriellt byggande kan sänka kostnaderna med ytterligare 20–30%
599 hävdare en del. Utöver det finns information om att rätt tekniska bygglösningar kan minska själva
600 driftskostnaden att bo med 30%. Allt detta kan förhoppningsvis uppnås om det råder en starkare
601 konkurrens på marknaden trots andra försvårade omständigheter enligt stycket ovan. Stycket ovan
602 signalerar om att ytterligare högre effektivitet kan nås om nyckelorden, standardisering, tydlighet,
603 förenkling och harmonisering kan uppnås i högre grad. Mycket av ovan nämnda förhållanden synliggör
604 att det råder en bristande konkurrens genom hela byggkedjan. Frågan kan ställas varför har vi väldigt
605 få inkommande anbud från internationella aktörer. Sverige är ett litet land och hela byggkedjan präglas
606 av i många fall av att få aktörer verkar i oligopol- och monopolsituationer. Att införa marknadshyror är
607 inget som kommer öka konkurrens utan snarare förstärka att svenska byggkostnader blir ännu högre.

608 Med anledning av detta yrkar vi:

609 [Att-sats](#)

610 [5.54.1](#) att Centerpartiet ska verka för en ny struktur sätts för Boverkets byggregler för att
611 uppnå tydlighet, förenklingar och mer flexibilitet gällande funktionskrav.

612 [5.54.2](#) att Centerpartiet ska verka för att uppnå, i samverkan med distrikt/kommuner, att ett
613 mer standardiserat synsätt uppnås i syfte att uppnå ett billigare bostadsbyggande utifrån fler
614 gemensamma markanvisningar med flexiblare och mindre detaljerade detaljplaner och krav
615 på materialval samt att regler sätts för ej relevanta överklagande.

616 [5.54.3](#) att Centerpartiet ska verka för en mer öppen och transparent information gällande svenska
617 byggregler, kvalitetskrav på material, upphandlingar och materialpriser för öka de
618 internationella inslagen i Sverige och därmed stärka konkurrenssituationen på den svensks
619 marknaden för bostadsbyggande.

620 [Yttrande Distrikt](#)

621 *En något tvetydig motion. Motionären skriver om både standardisering och flexibilitet samtidigt.*

622 *Motionären vill också öka de internationell inslagen i byggprocessen vilket inte alltid leder till god*
623 *kvalitet.*

624 *Flexibilitet och förenklingar i byggandet och byggprocessen stämmer väl med Centerpartiets*
625 *grundsyn.*

626

627 **Distriktsstyrelse föreslår:**

628

629 **Bifall att-sats nr.1. (flexibilitet och förenkling)**

630 **Avslag att-sats nr. 2 och 3. (2 Standardisering. 3 Fler internationella aktörer)**

631 Anders Karlsson, Nässjö yrkar bifall på 1:a att-satsen Peter Hugosson, Jönköping yrkar bifall på
632 motionen i sin helhet

633 Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

634

635 [5.55 Safebox etc. i Nyproduktion av Bostäder.](#)

636 **Motionskrivare:** Per Forsberg

637 SOLNA C-krets, STOCKHOLMS LÄN C-dist

638 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

639

640 [Brödtext](#)

641 Brott mot äldre och personer med funktionsnedsättningar ökar i samhället. Har pratat med min
642 partikollega Lena Westin som säger att dessa brott ökat på senaste tiden. Att få bukt med detta
643 skulle kunna vara att införa en ny norm i nyproduktion av 65 Plus, Trygghets, Servicehus, Äldre och LSS
644 Bostäder. I den nya norm skulle någon form av Säkerhetsbox kunna vara standard och i övriga
645 boendeformer finnas som tillval.

646

647 [Att-sats](#)

648 [5.55.1](#) att uppdra åt C Riksdagsgrupp att föra vidare till Boverket att överse möjligheten till nya
649 normer btrf. säkerhetslösningar för nyproduktion.

650 [5.55.2](#) att Centerpartiet tillsätter en arbetsgrupp som ser över möjligheten om hur vi kan stärka
651 säkerheten för 65 plus och personer med Funktionsnedsättningar.

652 [5.55.3](#) att se över möjligheten att enbart anhöriga har tillgång till "säkerhetsboxen" för att minska
653 risken för bedrägerier hos äldre/funktionsnedsatta.

654 [Yttrande Distrikt](#)

655

656 [5.56 Missriktat skydd av åkermarken](#)

657 **Motionskrivare:** INGEMAR Einarsson

658 KALMAR C-krets, Kalmar län C-dist

659 Ange medmotionär/Motionärer

660

661 Brödtext

662 Nedanstående text är en motion till partistämman 2021. Den fick ett positivt beslut. När jag sedan
663 tittat på riksdagsmotioner från partiet kan man med god vilja se att ämnet berörs. Jag återkommer
664 därför med motionen, med ny att-sats i förhoppning om att den skall leda till ett mer kraftfullt
665 agerande i riksdagen.

666 "Det är ett gammalt och befogat krav från Centerpartiet att värna åkermarken för
667 livsmedelsproduktion. Vi har här varit så framgångsrika att åkermarken i princip fått status som
668 riksintresse. Men som så ofta med det som är bra så kan det bli dåligt om det hamnar i fel händer.
669 Om det bedöms att vara ett "väsentligt samhällsintresse" är det idag helt ok att bygga ett helt
670 bostadsområde på den bördigaste åkermark. När däremot en ung familj vill bygga en villa på landet
671 och har hittat en lämplig tomt, kanske på en dåligt utnyttjad betesmark, då är det inte något
672 väsentligt samhällsintresse och det blir avslag på bygglovsansökan. Jag har exempelvis blivit
673 kontaktad av lantbrukare som för att möjliggöra ett generationsskifte vill bygga en villa på egen
674 fastighet. men av den egna kommunen har fått avslag.

675

676 I Kalmar kommun har den politiska majoritet där Centerpartiet ingår haft en generös inställning och
677 ofta gått mot tjänstepersoners avslagsförslag. I vissa fall har dock länsstyrelsen kommit in i bilden och
678 då har det tagit stopp. Genom prejudicerande domar i Miljööverdomstolen har det blivit allt svårare
679 för Samhällsbyggnadsnämndens majoritet att driva sin pragmatiska och liberala linje.

680

681 Ett nybygge är på många platser det som bidrar till att människor känner framtidstro och som bidrar
682 till att utveckla bygden. Det som nu sker är ett hot mot detta. Storsamhällets anhängare har i frågan
683 om skydd av åkermark liksom i strandskyddslagstiftningen fått ett alltför starkt vapen mot den
684 svenska landsbygden. Det är inte byggande på en dåligt utnyttjad betesmark eller i ett hörn av en
685 åker som är ett hot mot livsmedelsförsörjning och jordbruk. Det är däremot den pågående
686 igenväxningen av tidigare hävdade marker och storskalig exploatering där den bördiga åkerjorden
687 finns".

688

689 Att-sats

690 [5.56.1](#) att Centerpartiet med tydlighet och kraft verkar för en annan inriktning kring skyddet av
691 åkermarken. Begreppet "väsentligt samhällsintresse" måste utvärderas och leda till beslut
692 som möjliggör en ökad byggnation på landsbygden.

693 Yttrande Distrikt

694 Motionen pekar på problemet att dagens skydd av åkermark utgör ett stort hinder för enstaka
695 byggnader på landsbygden men inte utgör något större skydd av åkermarken mot storskalig
696 exploatering i anslutning till städerna. Motionären vänder sig också mot att lagstiftningen inte tar
697 hänsyn till åkermarkens bördighet eller brukningsvärde.

698 Distriktsstyrelsen delar till fullo motionens beskrivning av problematiken. Dagens lagstiftning utgör
699 ett större hinder för enstaka, klokt placerade, hus på landsbygden än för storskalig exploatering av
700 bördig jordbruksmark i anslutning till städerna. Skyddet blir därför missriktat och inte i linje med sitt

701 syfte. Vi vill särskilt framhålla försörjningsperspektivet där den bördiga brukade åkerjorden är av
702 stort värde medan hörnet på en mager inäga eller betesmark bidrar ytterst marginellt.

703

704 Centerpartiet i Kalmar län rekommenderar partistämman besluta:

705 Att bifalla motionen

706 [5.57 Stimulera bostadsbyggande på landsbygden](#)

707 **Motionskrivare:** Mikael Karlsson

708 VÄRNAMO KOMMUN C-krets, Jönköpings län C-dist

709 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

710

711 [Brödtext](#)

712 Motion: Stimulera byggande av bostäder på landsbygden för att stärka lokal utveckling

713 Bakgrund: Landsbygden är en viktig del av Sveriges ekonomi och samhälle, och en av dess
714 utmaningar är bristen på tillräckligt med bostäder. Detta är ett hinder för att locka nya invånare och
715 företag till landsbygden och att skapa en hållbar och levande lokal utveckling. En försvårande faktor
716 är att det är mer lönsamt för fastighetsbolag att bygga i större orter där avkastning på investering
717 nästan alltid är snabbare än i mindre orter eller på ren landsbygd. Det är såklart marknadskrafter som
718 styr detta men också hur banker gör riskbedömningar som ger gynnsammare villkor där risken
719 bedöms lägre, återigen blir byggnation på små orter och i landsbygd missgynnade.

720 En annan faktor som spelar in är kravet på allmännyttan; att varje etablering måste bära sina egna
721 kostnader. Det är således inte möjligt för allmännyttan att "ta igen på gungorna det man förlorar på
722 karusellerna".

723 Centerpartiet anser att fler bostäder på landsbygden är en viktig fråga som behöver lösas.

724 Förslag:

725 1. Inför reducerad moms för bostadsetableringar i orter med negativ befolkningsutveckling.

726 2. Underlätta för kommunerna att ta fram detaljplaner för bostadsbyggande på landsbygden.

727 Motivering: Genom att öka antalet bostäder på landsbygden skapar förutsättningar för en mer
728 balanserad samhällsutveckling. Det bidrar till att skapa nya och utveckla befintliga, arbetstillfällen
729 och öka den ekonomiska tillväxten på landsbygden. Genom att underlätta för kommunerna att ta
730 fram detaljplaner för bostadsbyggande och införa skattelättnader för privatpersoner och företag som
731 bygger bostäder på landsbygden kan vi stimulera till bostadsbyggande. En livskraftig landsbygd ger
732 ett stabilt och mindre sårbart samhälle.

733

734 Mikael Karlsson

735 Centerpartiet Värnamo

736 [Att-sats](#)

737 [5.57.1](#) att Införa reducerad moms för bostadsetableringar i orter med negativ
738 befolkningsutveckling.

739 [5.57.2](#) att underlätta för kommunerna att ta fram detaljplaner för bostadsbyggande på
740 landsbygden.

741 [Yttrande Distrikt](#)

742 *Vi hade tidigare en byggmoms som var lägre än övrig moms. Anledningen till detta var att gynna*
743 *bostadsbyggandet och förbättra situationen på bostadsmarknaden.*

744 *Idag har vi en skev marknad där viss landsbygd och mindre orter behöver stimuleras.*

745 *Gränsdragningen vid skilda momssatser är ett svårt problem att lösa, frågan behöver utredas.*

746

747 *På ren landsbygd skulle man kunna förenkla regelverket kring detaljplaner, dock ej i tätorter.*

748

749

750 ***Distriktsstyrelse föreslår att avslå första att-satsen, bifalla andra att-satsen.***

751

752 ***Distriktsstyrelse tillägg***

753 ***Att ge i uppdrag till Centerpartiet att utarbeta ekonomiska stimulanser för bostadsbyggnation på***
754 ***landsbygd.***

755 Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag med tillägget att Centerpartiet
756 ska utarbeta förslag till ekonomisk stimulans för bostadsbyggande på landsbygden

757

758 [5.58 Ta bort dubbla hyror](#)

759 **Motionskrivare:** Jessica Jämtin

760 MÖRBYLÅNGA C-krets, Kalmar län C-dist

761 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

762

763 [Brödtext](#)

764 Oftast har en hyresgäst och hyresvärd ett uppgjort avtal sej emellan där det bland annat ingår en
765 uppsägningstid, vanligt är att den är på 3 månader.

766 När hyresgästen får erbjudande om en annan lägenhet med inflyttning inom till exempel 1 månad
767 kan det uppstå problem med dubbla hyror. Ett scenario som uppstår ofta är om hyresgästen blir
768 erbjuden boende på Säbo (särskilt boende). Hyresgästen sitter då fast i sitt avtal med uppsägningstid
769 på tre månader i sin gamla lägenhet och har inte möjlighet att betala dubbla hyror under
770 övergångstiden.

771 Vid ett par kända tillfällen har det hänt att hyresgäster tyvärr blivit tvungen att tacka nej till
772 erbjudandet om Säbo-plats på grund av att hen inte har haft möjlighet att betala dubbla hyror i tre
773 månader.

774 Möjlighet för ny hyresgäst att flytta in i lägenheten borde kunna göras senast efter en månads
775 uppsägning från den tidigare hyresgästen, om det inte föreligger renoveringsbehov.

776 Jordabalken (hyreslagen) 12 kap. 19 §.

777 [Att-sats](#)

778 [5.58.1](#) att Centerpartiet verkar för att ta bort möjligheten för hyresvärdar att ta ut tre månaders
779 hyra trots att hyresgästen har flyttat ut från lägenheten, om det är så att det finns
780 hyresgäster i kö som kan flytta in omgående eller under uppsägningsperioden.

781 [Yttrande Distrikt](#)

782 Motionen pekar på de problem som kan drabba en hyresgäst som får dubbla hyror i samband med
783 byte av bostad. Särskilt uppmärksammas problemet för de som erbjuds plats på Särskilt boende
784 (SÄBO) med kort varsel men enligt avtal har tre månaders uppsägningstid på sin hyresrätt. I
785 motionen föreslås därför en ändring av regelverket så att hyresvärden inte har rätt att ta ut hyra
786 under uppsägningstiden om någon annan hyresgäst är beredd att flytta in i lägenheten.

787 Förhållandet mellan en hyresvärd och en hyresgäst regleras i Jordabalkens 12 kap (som ofta kallas för
788 hyreslagen). Uppsägningstiden av ett hyresavtal kan, beroende på avtalets utformning, variera men
789 är i normalfallet tre månader. Distriktsstyrelsen anser att det är en rimlig uppsägningstid för både
790 hyresgäst och hyresvärd. Lagstadgat kortare uppsägningstid för hyresgästen skulle sannolikt kunna
791 orsaka problem för hyresvärden med att hyra ut eller förbereda underhåll i lägenheten i samband
792 med bytet av hyresgäst.

793 Däremot finns det inget som förhindrar att hyresvärden frivilligt accepterar en kortare
794 uppsägningstid om en ny hyresgäst kan flytta in tidigare. Distriktsstyrelsens uppfattning är att den
795 typen av frivilliga överenskommelser är vanligt förekommande efter dialog mellan hyresvärd och
796 hyresgäst.

797 Distriktsstyrelsen förstår problemet som motionen belyser men ser problem med att lösa det genom
798 den lagändring som föreslås.

799 Centerpartiet i Kalmar län rekommenderar partistämman besluta:

800 Att avslå motionen

801 [5.59 Progressiv VA-taxa och prissättning av värdefulla och ändliga resurser](#)

802 **Motionskrivare:** Axel Bodin

803 Gnesta kommunkrets C-krets, Sörmland C-dist

804 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

805 Håkan Ekstrand, Gnesta

806 [Brödtext](#)

807 På idéplanet är en progressiv prissättning av gemensamma och dyrbara tillgångar på många sätt
808 tilltalande. Intuitivt kan man känna att en sådan princip premierar sund sparsamhet och bestraffar
809 rent slöseri på ett moraliskt riktigt sätt. Att frågan inte är enkel illustreras av en närmast total
810 avsaknad av sådana system i samhället och komplexiteten blir tydlig om man förkovrar sig i tidigare

811 riksdagsmotioner på temat. De exempel vi har är oftast baserade enbart på ett rättvisetänk
812 (inkomstskatt eller bilskatt baserad på tjänstevikt till exempel) men när det kommer till progressiva
813 system med det tydliga syftet att påverka våra konsumtionsmönster är kanske bonus malus något av
814 en prototyp.

815 Många kommuner står inför eller befinner sig mitt i stora investeringar i sina VA-system. Regjäla
816 taxehöjningar är oundvikliga och ojämn förbrukning människor emellan kan förväntas så split när
817 kostnaderna rakar i höjden. Robin Svensén och Martin Ström (analytiker på Tyréns) argumenterar
818 kunnigt och övertygande kring progressiv vattentaxa.

819 [https://blogg.tyrens.se/stadsutvecklingsblogg/vatten-kostar-for-lite-om-vattenbrist-progressiv-
820 vattentaxa-och-nudging/](https://blogg.tyrens.se/stadsutvecklingsblogg/vatten-kostar-for-lite-om-vattenbrist-progressiv-vattentaxa-och-nudging/)

821 En argumentation av den typ som här förs kan generaliseras i tesen att *progressiv prissättning, med
822 hänsyn tagen till lärdomar från beteendestudier, kan föra oss närmare en rättvis hushållning av
823 värdefulla och ändliga resurser*. Den här motionen syftar med andra ord till att med stöd i denna tes
824 gå vidare på den väg som bonus malus öppnat.

825

826 [Att-sats](#)

827 [5.59.1](#) Behandlas inom ramen för Landsbygd kommitté 3: att Centerpartiet arbetar för att
828 möjliggöra progressiv VA-taxa.

829 [5.59.2](#) att Centerpartiet sammanställer ett underlag med rubriken ”progressiv prissättning av
830 värdefulla och ändliga resurser - möjligheter och svårigheter”.

831 [Yttrande Distrikt](#)

832 Vatten är en resurs som inte är oändlig utan vi behöver hushålla med dessa resurser. Vi behöver
833 därför hitta incitament till att spara på vattnet. Lagen säger att VA taxan ska baseras på den kostnad
834 det är för att tillhandahålla vatten till användarna och i grund och botten är det bra. Distriktsstyrelsen
835 tycker dock att vi behöver ge människor morötter till ett beteende som i längden är bra för oss alla
836 och motionären har en god ide om hur det kan lösas när det gäller vattenförbrukningen.

837 Genom en form av Bonus Malus så kan det som förbrukar mer än normalt få en högre avgift på den
838 del som överstiger det normala. På så sätt gynnas den som effektiviserar sin vattenanvändning och
839 den som förbrukar mer än det normala får stå för en högre kostnad.

840 Det överskott som skapas i de fall mer vatten förbrukas av enskilda personer i kollektivet kan bidra
841 till att antingen sänka kostnaden för anläggningsavgifterna eller användas till investeringar eller
842 fondering för framtida underhåll på infrastrukturen. Ytterligare ett alternativ kan vara att man sänker
843 grundavgiften på förbrukningen för alla om ett överskott uppstår.

844 Att ta fram ett underlag för olika politiska beslut är vanligt och styrelsen räknar med att partiet
845 kommer göra det även när det gäller ett bifall av denna motion, vilket distriktsstyrelsen anser är ett
846 riktigt beslut. Sörmlands distriktsstyrelse föreslår distriktsstämman att föreslå partistämman att
847 bifalla attsats ett och anse attsats två besvarad.

848 [5.60 Energieffektiva byggnader](#)

849 **Motionskrivare:** Pietro Marchesi

850 TÄBY C-krets, STOCKHOLMS LÄN C-dist

851 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

852 Ann-Sofie, Lager, Stockholms Län

853 [Brödtext](#)

854 Passivhus är en viktig del i lösningen för att minska energiförbrukningen. Ett Passivhus är en
855 energieffektiv fastighet som har utformats för att minimera energiförbrukningen och ge bästa
856 möjliga inomhusklimat.

857 Enligt Naturvårdsverket står el och uppvärmning av byggnader för ungefär 40 procent av Sveriges
858 energianvändning. Passivhus får dra max 15 kWh per kvadratmeter och år, medan ett genomsnittligt
859 hus idag kräver 150 kWh per kvadratmeter och år. Alltså sparar Passivhus ca 90% energi för
860 uppvärmning jämfört med ett vanligt hus. Den extremt låga elförbrukningen hos passivhus ger
861 långtgående positiva effekter på många viktiga plan.

862 Passivhus är så välisolerade att solinstrålningen, värmen från människor, elektriska apparater och ett
863 mycket litet tillskott av värme de kallaste dagarna på året, räcker för att hålla byggnaden lagom
864 varm. El behövs i stort sett endast för varmvatten, ventilation och hushållsel.

865 Fördelar med passivhus den som nyttjar byggnaden:

- 866 • Mycket bra inomhusklimat tack vare ett FTX ventilationssystem som återvinner värmen från
867 inomhusluften mycket effektivt..
- 868 • Extremt låg elförbrukning ger stora kostnadsbesparingar.
- 869 • Det behövs inget traditionellt uppvärmningssystem, vilket innebär ytterligare stora
870 kostnadsbesparingar.
- 871 • En hållbar konstruktion med lång livslängd tack vare strikta kvalitetskrav och kontroller
872 medan bygget pågår samt slutbesiktning/certifiering som mäter husets verkliga prestanda
873 så att eventuella fel åtgärdas före leverans till kund.

874 Fördelar med passivhus för svensk samhällsbyggnad och energiförsörjning:

- 875 • Bidrar till att minska landets totala energibehov.
- 876 • Nybyggnation görs möjlig även i områden där det råder brist på kapacitet i elnätet.
- 877 • Ombyggnad av befintliga hus till passivhusstandard ger samma fördelar som nybyggnation
878 och minskar dessutom det totala effektuttaget av el kraftigt.
- 879 • med sitt extremt låga energibehov, lämpar sig passivhus särskilt väl för solceller och
880 batterilagring och kan därmed under en stor del av året bidra med sitt el-överskott till
881 elförsörjningen och stabiliteten i det lokala elnätet.

882 Givetvis bidrar passivhus till att nå klimatmålen.

883 Bryssel visar vägen, i regionen byggs alla nya byggnader enligt passivhus-standard sedan 2015. All
884 ombyggnation som omfattar mer än 75% av husets fasad, måste ske till passivhus-standard. Se:
885 <https://passivehouseplus.ie/magazine/insight/how-brussels-went-passive>

886 De nationella byggregler som gäller i Sverige idag är alldeles för lågt satta. Byggare har länge kunnat
887 bygga effektivare än Boverkets krav på energieffektivitet.

888 Övergång till Passivhus-standard innebär en stor exportpotential för svenska producenter av t.ex.
889 småhus, fönster och ventilation. Det förutsätter att de anpassar, marknadsför och certifierar sina
890 produkter till Passivhus-standard. Idag finns över 1000 certifierade leverantörer, varav endast ett
891 fåtal i Sverige.

892 Att-sats

893 [5.60.1](#) att Centerpartiet ska verka för att, med Bryssel som exempel, öka kunskapen om passivhus
894 genom information och utbildning av både allmänheten och yrkesverksamma inom
895 byggsektorn, i syfte att underlätta och påskynda byggandet av fler Passivhus i Sverige, såväl
896 villor, flerfamiljshus som kommersiella och offentliga fastigheter, sjukhus, skolor,
897 äldreboenden, badhus mm.

898 [5.60.2](#) att Centerpartiet ska undersöka möjligheten att införa ekonomiska styrmedel som t.ex. ett
899 särskilt grönt avdrag eller sänkt moms, som ska gälla för nybyggnation och ombyggnad av
900 befintliga byggnader till Passivhus-standard.

901 [5.60.3](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att all nybyggnation av offentliga
902 byggnader företrädesvis bör genomföras enligt certifierad Passivhus-standard.

903 [5.60.4](#) att Centerpartiet ska verka för att främja forskning och utveckling inom energieffektivisering
904 av byggnader och uppmuntra till innovation, gärna i samverkan med byggbranschen.

905 [5.60.5](#) att Centerpartiet ska verka för att uppmuntra och underlätta införandet av solceller och
906 batterilagring i passivhus, för att bidra till ökad självförsörjning av el och stabilitet i det lokala
907 elnätet.

908 [5.60.6](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att all renovering av offentliga
909 byggnader företrädesvis bör genomföras enligt certifierad Passivhus-standard.

910 [5.60.7](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att göra Passivhus-standard till en del
911 av svensk byggnorm.

912 Yttrande Distrikt

914

915

916 5.61 Bättre nyttjande av "döda ytor" inom kommuner

917 **Motionskrivare:** Anders Söderqvist

918 ANEBY KOMMUN C-krets, Jönköpings län C-dist

919 Ange medmotionär/Motionärer

920 Beata Allen, Jönköping

921 Paul Brinkman, Jönköping

922 Brödtext

923 En strävan bör vara att ha så stor nyttjandegrad av vår mark som möjligt. Vi har idag stora ytor inom
924 och runt våra städer samt längs våra vägar som kan klassas som "döda ytor". Det är alltså ytor som
925 bara har ett syfte eller som har låg nyttjandegrad. Exempel är parkeringsplatser, gamla övertäckta
926 soptippar, övergivna flygplatser, markytor kring renhållningsanläggningar, bullerplank osv. Med
927 andra ord, ytor som kan göras multifunktionella och därmed göra ytterligare nytta för vårt samhälle

928 och vår kommun. Dessa "döda ytor" kan till stor del ersätta användandet av åker- eller skogsmark för
929 tex elproduktion.

930 Exempel på åtgärder skulle kunna vara:

931 - Sträva efter att bygga solpaneler över allmänna parkeringsplatser. Detta skapar ny elproduktion
932 vilket också förenklar vid utbyggnad av laddinfrastruktur. Det skapar också ett svalare klimat i städer
933 med mer skugga och väderskydd.

934 - Skapa fler trevliga grönytor som vid "normalväder" är trevliga att se på eller vistas i, är lämplig
935 plats för fåglar och insekter men som också är förberedda och därmed fyller en funktion för att ta
936 hand om vatten vid extremväder vid breddning och översvämningar.

937 - Plantera fler träd och växter vid och runt våra parkeringsplatser för att skapa mer skugga, binda
938 mer CO2 samt gynna vårt djurliv.

939 - Solpaneler vid/på bullerplank längs vägar

940 - Solpaneler som skärmtak vid allmänna platser, lekparker, gång och cykelbroar mm

941 - Använda mark vid övergivna flygplatser, militäranläggningar mfl eller montera solpaneler över
942 övertäckta soptippar.

943 - Möjliggör investeringar i solpaneler genom arrendeavtal för kommunens mark.

944 Ett bättre nyttjande av dessa ytor ger en ökad samhällsnytta genom resiliens vid extremväder och
945 översvämningar, lokal elproduktion, ökad trivsel samt ökad miljö och klimatnytta. Dessutom kan det
946 skapa ytterligare intäcksströmmar för kommuner i form av direkt försäljning av elproduktion, skatte-
947 eller arrendeintäkter.

948 [Att-sats](#)

949 [5.61.1](#) att Centerpartiet verkar för att varje kommun ska inventera vilka "döda ytor" som finns i just
950 deras kommun och ta fram en flerårsplan med lämpliga åtgärder för att göra dessa ytor mer
951 multifunktionella och som därmed också kan ge en ökad samhällsnytta.

952 [Yttrande Distrikt](#)

953 *Distriktsstyrelsen i Jönköpings län förstår väl intentionen i motionen. Frågan är om en inventering av*
954 *"döda ytor" ska ligga utanför kommunens gängse översiktsplanering.*

955 *I plan- och bygglagen finns bestämmelser om vad som ska redovisas i översiktsplanen och hur*
956 *processen att ta fram eller ändra en översiktsplan ska genomföras. Den strategiska*
957 *miljöbedömningen är integrerad i processen för att anta en översiktsplan, vilket gör att dubbelarbete*
958 *undviks. I miljöbalken ställs det ett antal formella krav på hur en strategisk miljöbedömning ska gå*
959 *till.*

960 *Källa: Boverket*

961 **Distriktsstyrelsen förslag att bifalla motionen med följande tilläggsattsats**

962 **Att Centerpartiet verka för att utreda om hur "döda ytor" bäst ska hanteras, inom befintlig**
963 **översiktsplan eller om frågan går att lösa med en kompletterande skrivning i Plan- och bygglagen.**

964 Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

965

966 [5.62 Krav på solpanelstak på större parkeringsplatser](#)

967 **Motionskrivare:** Anders Söderqvist

968 ANEBY KOMMUN C-krets, Jönköpings län C-dist

969 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

970 Beata Allen, Jönköping

971 Tobias Kreuzpointner, Jönköping

972 Paul Brinkman, Jönköping

973 [Brödtext](#)

974 För att anlägga en större parkeringsplats så krävs det idag bygglov. För att kunna få bygglov borde
975 det vara ett krav att större parkeringsplatser till viss del också kläs med skärmtak med solpaneler.
976 Dessa parkeringsplatser är oftast i anslutning till större industrier, butiker eller shoppingcenter, vilka
977 också är stora energiförbrukare. Produktion av el i närheten av förbrukning är att föredra, också ur
978 ett ledningsnätsperspektiv, då denna el inte behöver transporteras utan används nära produktionen.
979 Frankrike har nu tex bestämt att alla parkeringsplatser med plats för mer än 80 bilar, nya som
980 befintliga, ska kläs med solpanelstak på minst 50% av dess yta. I underlaget inför detta beslut skrev
981 man också att den gemensamma effekten från solpaneler monterade på dessa befintliga
982 parkeringsplatser skulle motsvara effekten från ca 10 kärnkraftverk.

983 En studie från USA visar att, av deras solenergiproduktion sker 33% på brukbar jordbruksmark, 10%
984 på gräsytor och skog, medan bara 2,5% av produktionen sker i städer. Det är naturligtvis svårare med
985 elproduktion i städer, men därför ännu viktigare att de ytor som faktiskt går att använda också
986 används. Många av våra svenska städer har köpcenter, stora varuhus, mässhallar eller idrottsarenor
987 där stora mängder energi skulle kunna genereras över dessa parkeringsplatser.

988 [Att-sats](#)

989 [5.62.1](#) att Centerpartiet verkar för att en utredning görs för att ta fram rekommendationer på vilka
990 lämpliga styrmedel och krav som kan och bör införas hos alla kommuner, vars syfte är att
991 styra så att fler parkeringsplatser vid nyanläggning projekteras och bekläs med solpanelstak.

992 [Yttrande Distrikt](#)

993 *Distriktsstyrelsen i Jönköpings län anser att motionen stämmer väl överens med Centerpartiets*
994 *nationella politik om att öka andelen solel i Sverige, med ett mål på 15 TWh under mandatperioden.*

995 ***Distriktsstyrelsen förslag att bifalla motionen***

996 Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

997 [5.63 En social bostadspolitik](#)

998 **Motionskrivare:** Malin Bergman

999 Centerkvinnorna

1000 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1001 Malin Bergman, Centerkvinnornas förbundsstyrelse

1002 Mari-Louise Wernersson, Centerkvinnornas förbundsstyrelse

1003 Inger Fredriksson, Centerkvinnornas förbundsstyrelse

1004 Aida Karimli, Centerkvinnornas förbundsstyrelse

1005 Birgitta Johansson Huuva, Centerkvinnornas förbundsstyrelse

- 1006 Charlotte Bossen, Centerkvinnornas förbundsstyrelse
1007 Emma Blomdahl Wahlberg, Centerkvinnornas förbundsstyrelse
1008 Elisabeth Johansson, Centerkvinnornas förbundsstyrelse
1009 Elizabeth Peltola, Centerkvinnornas förbundsstyrelse
1010 Johanna Engström, Centerkvinnornas förbundsstyrelse
1011 Trine Vikinge, Centerkvinnornas förbundsstyrelse

1012 [Brödtext](#)

1013 I flera städer och samhällen är det svårt att få en egen bostad. Det gäller unga som vill flytta
1014 till sitt första boende, det gäller den växande familjen, och det gäller den som vill lämna sin
1015 partner. Det finns många brister i svensk bostadsmarknad och köerna är på flera håll långa.
1016 Att tvingas leva ihop med någon som man vill lämna, eller måste lämna på grund av att
1017 relationen är farlig för en, är en stor begränsning av individens frihet. Centerkvinnorna vill i
1018 denna motion lägga förslag för en bättre bostadspolitik.

1019 En förutsättning för att kunna ha en egen bostad, är att ha en egen inkomst. Det är också
1020 grunden för ekonomisk frihet – att kunna ha sin lön, spara pengar och välja vad man vill
1021 använda dem till. På en aggregerad nivå är ekonomin inte jämställd mellan kvinnor och män.
1022 Kvinnor tjänar i snitt upp mot sex miljoner kronor mindre än män under en livstid.

1023 Att ha en lägre inkomst medför flera begränsningar. Individen kan höja sin inkomst kan
1024 komma på flera sätt, samtidigt som flera kvinnodominerade och samhällsbärande branscher
1025 i regel har lägre löner än mansdominerade. En undersökning från SBAB visar att den
1026 vanligaste orsaken till att skjuta upp en separation är på grund av ekonomin. Fler kvinnor än
1027 män anger "svårt att få ihop ekonomin" som främsta orsak till att en separation blir
1028 framskjuten eller uteblir, 61 procent av kvinnorna och 43 procent av männen. Uträkningar
1029 från SBAB visar att den som separerar och bor i någon av Sveriges tio största kommuner och
1030 efter separationen vill köpa en trea åt sig själv och sina barn (varannan vecka) har det
1031 mycket svårt att få ihop ekonomin. Förutom att betala en kontantinsats, krävs en relativt
1032 hög inkomst och en mycket god betalningsförmåga för att få ett lån enligt bankens
1033 kalkylmodeller, särskilt om det bor barn i hushållet.

1034 Att fler kan köpa bostad är ett sätt att främja rörlighet på bostadsmarknaden. Ett sätt att
1035 möjliggöra för fler att köpa bostad, är så kallade hyrköp. Under en första hyresperiod är det
1036 med denna modell möjligt att bygga upp ett sparkapital för att i ett senare skede kunna köpa
1037 bostaden. Modellen tillämpas i dag av ett fåtal bostadsbolag och Centerkvinnorna vill utreda
1038 möjliga incitament eller styrmedel som skulle kunna göra hyrköp mer vanligt
1039 förekommande.

1040 För kvinnor med lägre inkomst, är möjligheten att köpa sitt boende ännu mindre. För många
1041 är det inte ens ett reellt alternativ: eget kapital saknas helt och inkomsten är för låg för att
1042 beviljas något lån som det går att köpa någon bostad överhuvudtaget för. Ett allvarligt
1043 problem med att ha en låg inkomst, är risken att bli fastlåst i en destruktiv relation. För
1044 kvinnor som akut behöver skydd och bostad, ska skyddade boenden finnas. Skyddade
1045 boenden finns i dag i omkring hälften av landets kommuner och det vanligaste är att ideella
1046 kvinnojoursorganisationer tillhandahåller boenden och att kommuner upphandlar eller
1047 sluter ett så kallat Idéburet offentligt partnerskap (IOP). Centerkvinnorna vill att samtliga

1048 kommuner enligt lag ska vara skyldiga att erbjuda skyddat boende – antingen inom
1049 kommunen eller genom ett avtal med en annan kommun. Men skyddade boenden är endast
1050 en tillfällig lösning. När kvinnor lämnar skyddade boenden har de sällan någonstans att ta
1051 vägen och återvänder därför till det tidigare boendet, som inte sällan delas med förövaren.
1052 För att skydda dessa kvinnor, och kunna erbjuda boenden till andra personer med mindre
1053 medel som behöver en bostad, vill vi införa en kommunal bostadsgaranti, som garanterar en
1054 bostad till en skälig kostnad. Om en kvinna befunnit sig i skyddat boende, ska kommunen
1055 vara ansvarig för att hon får rätt till en kontaktperson som håller kontakt under tiden i det
1056 skyddade boendet och även tiden efter att hon har flyttat från det skyddade boendet.
1057 Centerkvinnorna anser också att det aldrig ska kosta pengar att söka skydd och att skyddade
1058 boende därmed ska vara kostnadsfria.

1059 För den som lever i en psykisk eller fysiskt våldsamt relation kan möjligheten att lämna vara
1060 livsavgörande – och drömmen om ekonomisk frihet en utopi. Att lämna en våldsamt relation
1061 är bland det farligaste en kvinna kan göra och det finns flera hinder, varav vissa är svåra att
1062 upptäcka och ge stöd i för utomstående. Ett reellt hinder för många är ekonomin och det kan
1063 samhället stötta henne med. Det handlar dels om tillgång på bostäder, dels om tillgång på
1064 kapital. Det kan vara dyrt att flytta. Centerkvinnorna vill därför att ett offentligt
1065 frigörelsestöd utreds. Frigörelsestödet är i första hand tänkt för kvinnor i
1066 våldsamma/destruktiva relationer som inte själva har råd att lämna relationen och som
1067 saknar eget kapital. Utredningen bör se över vem som ska kunna ansöka om frigörelsestöd,
1068 när det ska beviljas och vilka krav som vara uppfyllda, hur det ska distribueras, vem som är
1069 ansvarig för det, och om det ska vara ett bidrag eller ett lån. Vi anser att det är en
1070 nödvändighet för att kunna ge fler kvinnor frihet, på riktigt. Centerkvinnorna yrkar:

1071 Att-sats

1072 [5.63.1](#) att det utreds vilka möjliga incitament eller styrmedel som skulle kunna göra hyrköp mer
1073 vanligt förekommande.

1074 [5.63.2](#) att alla kommuner ska kunna erbjuda skyddat boende, antingen i egna kommunen eller via
1075 samarbetsavtal med en annan kommun.

1076 [5.63.3](#) att kommuner erbjuder personer i skyddat boende en stödperson som skapar kontakt med
1077 personer under tiden i skyddat boende till dess att den har ett eget boende.

1078 [5.63.4](#) att det ska vara kostnadsfritt för individen att befinna sig på ett skyddat boende.

1079 [5.63.5](#) att det införs en kommunal bostadsgaranti för personer som befinner sig i en utsatt
1080 situation.

1081 [5.63.6](#) att det tillsätts en utredning för att införa ett frigörelsestöd.

1082 Yttrande Distrikt

1083 Detta är en motion från Centerkvinnornas förbundsstyrelse, som Centerkvinnornas förbundsstyrelse
1084 yrkar BIFALL på i sin helhet.

1085 [5.64 Planbygglov – ny form av bygglov för att underlätta den administrativa](#)
1086 [hanteringen – ta bort dubbla processer - för enklare och snabbare hantering](#)

1087 **Motionskrivare:** HÅKAN Ekelund

1088 LUNDS KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

1089 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1090 Södra Sandby Centeravdelnings styrelse

1091 [Brödtext](#)

1092 Det finns ett stort behov av att bygga fler bostäder och underlätta administrationen av bygglov och
1093 planprocessen som ofta är alltför trög och långsam. Möjligheten att överklaga detaljplaner och
1094 bygglov har ofta ifrågasatts och förslag på begränsning av denna möjlighet hörs ofta i den allmänna
1095 debatten. Det har också kommit olika förslag på förenklingar av processen bl.a. har Länsstyrelserna.
1096 tagits bort vid överklagande av detaljplaner.

1097 Alla dessa förändringar är vällovlige, men fortfarande är det så att om man har en lämplig tomt,
1098 investeringsförslag, en hyresgäst och en entreprenör som är beredd att bygga måste man ändå börja
1099 med att söka detaljplan (ofta 3-5år framförallt i större orter) och sedan bygglov som med
1100 överklagande som ofta kan ta ytterligare år. Ibland har då konjunkturen ändrats och kvar finns varken
1101 investerare, hyresgäst, entreprenör eller har behovet ändrats.

1102 I Januariöverenskommelsen fanns förslag om:

1103 "förenkla och förkorta planprocessen och därmed göra byggandet snabbare och billigare. Bland
1104 annat införs enklare regler för byggnation utanför detaljplanelagt område, nya regler om utökade
1105 möjligheter för privat initiativ rätt med bibehållet kommunalt ansvar för översiktsplanering,
1106 planbeslut och bostadsförsörjning." Tyvärr såg vi väldigt lite av detta förverkligas.

1107 Planbygglov

1108 En förändring/ett verktyg för att få till stånd delar av de önskade förändringarna i januariavtalet, vore
1109 att införa en ny form av bygglov utan gällande detaljplan. Låt oss kalla det "Planbygglov". I befintliga
1110 detaljplaner finns ofta goda möjligheter till förtätningar. I de fall där bygglov söks för förtätningar
1111 som i skala och utformning bedöms passa in i befintlig miljö skulle kommunen kunna lämna bygglov
1112 utan att behöva ändra gällande detaljplan, med "Planbygglov".

1113 För ett sådant planbygglov skall givetvis krav kunna ställas på de extra utredningar som normalt sker i
1114 den vanliga detaljplaneprocessen, exempel på detta kan vara trafikutredning,
1115 miljökonsekvensutredning, bullerutredning och sociala konsekvenser som
1116 barnperspektiv. Planbyggloven bör även, för att följa den demokratiska processen, kunna hanteras i
1117 kommunfullmäktige. De bör vidare kunna överklagas, precis som en detaljplan till Länsstyrelse och
1118 Mark- och miljödomstol, men skillnaden blir ändå en mycket snabbare handläggning och att
1119 produktionen kan påbörjas tidigare. Tiden från ansökan till laga kraft vunnit bygglov borde kunna
1120 minskas till ett år, eftersom man tar bort den dubbla process som dagens system innebär. Dessutom
1121 skulle grannarna (oavsett om man klagat eller ej) kunna ta del av verkliga ritningar och inte av
1122 byggvolymmer som i dagens planprocess. Förfarandet skall inte vara en process för exploateringsmark
1123 eller större utbyggnadsområden, utan i befintlig miljö där det bedöms passa in i befintlig skala. Inga
1124 4-våningshus i villaområden, men kanske i bostadsområdet där det redan finns andra 4-våningshus.
1125 Kommunerna skall ha en fri rätt att ställa krav på bebyggelsen och besluta om var ordinarie
1126 detaljplan skall krävas.

1127 Kommunernas arbete med detaljplaner skulle radikalt minska. Många ändringar av detaljplaner, som
1128 syftar till att anpassa verksamheter eller boende till nya förutsättningar men där detaljkrav i gällande
1129 detalj- och stadsplaner är hindrande, skulle kunna undvikas. Allt från villaägaren som vill bygga till

- 1130 garaget där alla grannar godkänner, men en ny detaljplan erfordras - till förtätning av våra
1131 bostadsområden på parkeringar, bensinstationer mm där man är bunden av detaljplanekrav.
- 1132 Under flyktingkrisen tvingades många kommuner bygga dyra tillfälliga bostäder till höga kostnader.
1133 Med "Planbygglov" hade det funnits möjlighet att bygga permanenta bostäder med högre kvalitet till
1134 långsiktigt lägre kostnader.
- 1135 Boverket bör få i uppdrag att ta fram vilka lämpliga kriterier och regler som ger kommunerna rätt att
1136 inom redan planlagda områden fatta beslut om bygglov utan behöva genomföra en lång process för
1137 att justera gällande detaljplan.
- 1138 [Att-sats](#)
- 1139 [5.64.1](#) att partistämman ska ge partistyrelsen i uppdrag att verka och agera för att en ny form av
1140 bygglov – Planbygglov – enligt ovan skissade förslag tas fram.
- 1141 [Yttrande Distrikt](#)
- 1142 Motionären tar upp frågan med att införa ett nytt bygglov kallet planbygglov för mark som ej är
1143 detaljplanelagd, detta för att förenkla och förkorta planprocessen.
- 1144 Hur stor yta som är detaljplanelagd skiljer sig enormt mycket mellan kommuner, dock är det oftast så
1145 att tätorterna i regel innehar detaljplaner. Det finns idag krav på att en detaljplan ska upprättas vid
1146 samlad bebyggelse innan bygglov kan ges.
- 1147 Vad samlad bebyggelse är, blir då en tolkningsfråga för de olika kommunerna och de tolkar därmed
1148 kravet på detaljplan olika. I de allra flesta fall beviljas sökande bygglov utanför detaljplanelagd mark
1149 utan att en detaljplan behöver tas fram.
- 1150 Motionären anför att ett planbygglov ska kunna föregås av samma process som framtagande av en
1151 detaljplan exempelvis trafikutredning, miljökonsekvensutredning, bullerutredning och sociala
1152 konsekvenser som barnperspektiv. Man ska även kunna överklaga vilket innebär att även ett
1153 planbygglov kommer att ta lika lång tid som att framtaga en detaljplan.
- 1154 Tiden man kan spara är att inget separat bygglov behöver sökas vilket kan överklagas. Det är då
1155 viktigt att poängtera att ett bygglov som inte strider mot detaljplanen alltid kommer att beviljas.
- 1156 En av frågeställningar gällande ett planbygglov är att om man fått ett beviljat ett planbygglov och vill
1157 förändra eller bygga mer inom fastigheten så betyder det att ytterligare ett planbygglov behöver
1158 skaffas för nästa byggnation.
- 1159 Tidigare regeringar har sett behovet att skynda på bland annat detaljplaner men även
1160 översiktsplaner. Därför har regeringen under flera år gett Boverket uppdrag och särskild finansiering
1161 att arbeta med utveckling av en digitalt anpassad plan- och bygglag för att tillvarata digitaliseringens
1162 möjligheter.
- 1163 Samhällsbyggnadsprocessen är komplex och arbetet är ännu inte färdigt, men digitaliseringen
1164 kommer att förenkla och förkorta processen.
- 1165
- 1166 **BESLUT:** Att bifalla motionen
- 1167 [5.65 Motion om en tillgänglig hållplats för alla](#)
- 1168 **Motionskrivare:** Julie Tran

1169 LINKÖPING C-krets, ÖSTERGÖTLAND C-dist

1170 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1171 Jenny Elander Ek, Valdemarsvik, Östergötland

1172 [Brödtext](#)

1173 Krav finns från samhället, nationellt och upp på EU-nivå, att den allmänna kollektivtrafiken ska bli
1174 mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Delar av denna kravbild kommer ur
1175 övergripande lagstiftning och måldokument som FNs konvention om rättigheter för personer med
1176 funktionsnedsättning och Agenda 2030, vilket även stora delar av de regionala utvecklingsmålen
1177 bygger på.

1178 Samtidigt saknas lagstiftning eller andra styrdokument kring "hur" och inom vilka områden
1179 kollektivtrafiken ska bli tillgängligare för fler resenärsgupper, vilket gäller både fordon och den
1180 infrastruktur som trafikeras.

1181 Sverige saknar alltså idag en nationell standard för krav på hållplatsers utformning för att på ett bra
1182 sätt möjliggöra för personer med funktionsnedsättningar att kunna resa i den allmänna
1183 kollektivtrafiken. Intresset att driva frågan på nationell nivå har varit låg bland de myndigheter som
1184 borde varit drivande att införa en nationell tillgänglighetsstandard för hållplatser.

1185 Såväl funktionshinderrörelsen som de största väghållarna, länets kommuner, ser behov av en
1186 gemensam plattform för hur hållplatser bäst utformas för att kollektivtrafiken ska nå fler målgrupper.

1187 De utformningsdokument som finns att tillgå idag bygger på goda exempel men tar samtidigt inte
1188 ställning för vilka nivåer som faktiskt bör utgöra tillgänglighetskrav för att nå önskad effekt.

1189 I Region Östergötland har man nyligen tagit fram en regional tillgänglighetsstandard för hållplatser i
1190 kollektivtrafiken, tillsammans med bland annat Funktionsrätt Östergötland. Dokumentet bidrar till
1191 ökad tydlighet, samordning och tillgänglighet. Behovet av en nationell sådan kvarstår.

1192 [Att-sats](#)

1193 [5.65.1](#) att Centerpartiet ska verka för en nationell standard för krav på hållplatsers utformning.

1194 [Yttrande Distrikt](#)

1195 För att möjliggöra för alla i vårt samhälle att resa kollektivt behövs att förutsättningarna förbättras.
1196 Därför ser Distriktsstyrelsen positivt på att en nationell standard för krav på hållplatsers utformning
1197 arbetas fram.

1198 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman att bifalla motionen.

1199 [5.66 Motion om att utveckla Boverkets byggregler för mer återbrukat byggmaterial](#)

1200 **Motionskrivare:** Christina Persson

1201 LUNDS KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

1202 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1203

1204 [Brödtext](#)

1205 Sverige har tagit stora steg mot att genomföra klimatomställningen genom att anpassa lagar och
1206 regler, som kan begränsar utsläppen. Inom byggbranschen har klimatdeklaration varit ett
1207 banbrytande steg. Denna lag belyser hur mycket utsläpp kan varje byggmaterial avger under sin

1208 livscykel och den ger även alla berörda i bygg- och fastighetssektorn ett tecken på att ta ansvaret och
1209 försöka att minska klimatbelastning. Många byggföretag har börjat ta hänsyn till klimatpåverkan från
1210 byggbranschen.

1211 En fortsatt underutnyttjad möjlighet att sänka klimatpåverkan i byggbranschen är att öka
1212 användningen av återvunna byggmaterial. Flera utredningar visar på en mycket stor potential. Men
1213 för att detta ska kunna lyckas i stor skala krävs en kvalitetssäkring, standardisering och digitalisering i
1214 branschen. Initiativ som byggbranschens marknadsplats "Centrum för Cirkulärt byggande" visar
1215 vägen.

1216 Men dessvärre är Boverkets byggregler BBR dåligt anpassade för att byggbranschen öka
1217 användningen av återvunna material. Man har kvar ett linjärt tänkande i regelverket, vilket sätter
1218 käppar i hjulet för en positiv utveckling inom återbruksområdet. Kretsstyrelsen i Lund har tillstyrkt
1219 motionen.

1220 Centerpartiet vill därför verka för

1221 [Att-sats](#)

1222 [5.66.1](#) att Boverket får i uppdrag att utveckla funktionskraven i BBR, så att de passar och främjar
1223 återbrukat byggmaterial, och att man startar med de materialströmmar som har störst
1224 klimatpåverkan.

1225 [Yttrande Distrikt](#)

1226 Boverkets uppgift är bland annat att ta fram föreskrifter, tillsyn så att PBL följs. Motionärens
1227 intentioner är något branschen med tillverkarna i spetsen arbetar med. Inom byggbranschen så
1228 arbetar man mycket med återanvändning av material och detta är något man hanterar bäst inom
1229 sektorn.

1230

1231 **Beslut:**

1232 26. att anse att-satsen besvarad

1233 [5.67 Motion om att göra det lättare att omvandla kontor eller hotell till bostäder och](#)
1234 [tvärtom](#)

1235 **Motionskrivare:** Christina Persson

1236 LUNDS KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

1237 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1238

1239 [Brödtext](#)

1240 Effektivare utnyttjande av befintliga byggnader och lokaler är en viktig pusselbit för hållbar
1241 omställning. Med stor sannolikhet är alla verksamhetslokaler vi behöver redan byggda – de behöver
1242 bara omfördelas, anpassas och användas mer.

1243 Behovet av bostäder är stort, men samtidigt utnyttjas kontorslokaler uppskattningsvis endast 10
1244 procent av den totala tiden. Delning av ytor måste därför bli en viktig del i ett hållbart samhälle. I
1245 framtidens cirkulära byggande är de befintliga lokalerna vår största tillgång – genom ökad
1246 användning och återbruk. För att minska lokalsvinnet behöver man se över regelverken och PBL. På

- 1247 så sätt kan centrala byggnader användas mer flexibelt, utan att varje gång behöva ändra i
1248 detaljplaner och söka bygglov. Byggnaderna ska vara säkra och tillgängliga för alla.
- 1249 Centerpartiet ska verka för
- 1250 [Att-sats](#)
- 1251 [5.67.1](#) att se över momsreglerna, så att de möjliggör delning mellan verksamheter.
- 1252 [5.67.2](#) att modernisera hyreslagen med syfte att uppmuntra delningslösningar.
- 1253 [5.67.3](#) att se över plan- och bygglagen så att detaljplanebestämmelser uppmuntrar till flexibilitet.
- 1254 [5.67.4](#) att hålla hårt på kraven att byggnaderna ska vara säkra och tillgängliga för alla.
- 1255 [Yttrande Distrikt](#)
- 1256 Motionären tar upp en intressant och bra frågeställning gällande exempelvis centrala byggnader som
1257 ska kunna återbrukas och vara flexibla, utan stora kostnader för byggherrar.
- 1258 Lokalsvinnet måste precis som motionären skriver minska. Det är ändock viktigt att belysa
1259 viktigheten i en detaljplan. En detaljplan är oerhört långsiktig och gäller tills vidare där
1260 fastighetsägare kan förutsäga vad kommunen vill med området och vad fastighetsägaren kan
1261 förvänta sig av sin närhet.
- 1262 Detaljplaner är i sig inte begränsande då man som kommun har stora möjligheter att låta bli att
1263 begränsa användningen av marken. Tyvärr har flertalet kommuner valt att lägga allt för stora
1264 begränsningar i sina detaljplaner, men det innebär för den delen inte att lagen behöver ändras.
- 1265 Det finns redan idag möjlighet till delning av verksamheter genom att man exempelvis 3d-
1266 fastighetsbildar en byggnad. 3d-fastighetsbildning är fortfarande ganska ovanligt i Sverige då vi
1267 istället har använt oss av bostadsrätter inom bostadsfastigheter. Det finns dock inget hinder för vare
1268 sig bostäder eller fastigheter att genomföra ovanstående.
- 1269 Gällande moms så är uthyrning av fastighet är i regel undantagen från moms. Det innebär att du som
1270 hyr ut din fastighet inte ska ta ut moms på hyran. Du har därmed inte heller rätt att göra avdrag för
1271 ingående moms på inköp till uthyrningsverksamheten.
- 1272 Du kan under vissa förutsättningar välja att bedriva momspliktig uthyrningsverksamhet. Detta kallas
1273 för frivillig skattskyldighet.
- 1274
- 1275 **Beslut:**
- 1276 26. att anse att-satsen besvarad
- 1277 27. att anse att-satsen besvarad
- 1278 28. att avslå att-satsen
- 1279 29. att anse att-satsen besvarad
- 1280 [5.68 Motion om en hälsofrämjande, trygg och klimatsmart stadsbyggnad](#)
- 1281 **Motionsskrivare:** Christina Persson
- 1282 LUNDS KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

- 1283 [Ange medmotionär/Motionärer](#)
1284
- 1285 [Brödtext](#)
1286 Enligt principerna för en Soft city/Mjuk stad kan man drastiskt öka livskvaliteten, trivseln och
1287 tryggheten i städerna genom enkla arkitektoniska principer, som tar hänsyn till den mänskliga skalan
1288 och vardagslivet i större utsträckning. Den täta staden är dessutom klimatsmart.
- 1289 Centerpartiet ska därför verka för
- 1290 [Att-sats](#)
1291 [5.68.1](#) att promenadvänliga städer byggs, där man tar vara på de olika bostadskvaliteterna i
1292 bottenplan respektive övre plan och utemiljöerna har plats för spontana möten där både
1293 barn och äldre kan trivas och där man motverkar ofrivillig ensamhet.
- 1294 [5.68.2](#) att arkitekturen är anpassad till god solinstrålning, ett gott mikroklimat samt fritt från buller.
- 1295 [5.68.3](#) att bostadsmiljöer alltid har rum för större träd som binder koldioxid och ger svala miljöer
1296 under heta dagar.
- 1297 [5.68.4](#) att skapa transporteffektiva städer för människor utan att de blir beroende av
1298 utrymmeskrävande privatbilar.
- 1299 [5.68.5](#) att prioriteringen av trafikslagen i huvudsak ska vara först gående, sedan cyklar,
1300 kollektivtrafik, delning och sist privatbilar.
- 1301 [5.68.6](#) att grannskap skapas med trivsamma kopplingar mellan byggnaderna och gatan och gården,
1302 mellan kvarteret och stadsdelen och mellan stadsdelar med stadskärnan.
- 1303 [5.68.7](#) att centrera privat och offentlig service till kollektivtrafiknoder samt mobilitetshus.
- 1304 [Yttrande Distrikt](#)
1305 Motionären tar upp frågeställningen gällande soft city / mjuk stad
- 1306 Centerpartiet uppmuntrar redan till detta men som liberalt parti vill vi minska byråkrati och
1307 regelkrångel. Vi tror att marknaden kommer att lösa detta själva, det märks med all tydlighet
1308 exempelvis att dagvatten ska hanteras lokalt vilket skapar gröna ytor som kan hantera
1309 dagvattenflöden. Det sker även via att byggnationer blir högre och tar mindre yta i anspråk där man
1310 istället bygger samlingslokaler, restauranger och liknande på översta våningsplanet.
- 1311 Ljusinsläpp styrs redan idag i PBL och energikraven som är satta kräver att ljusinsläpp finns för att
1312 hålla nere energiförbrukningen och sedum-tak anläggs för att ta hand om takvatten, och vatten
1313 återvinns redan idag i flera nya byggnader till exempelvis toalett.
- 1314
- 1315 **Beslut:**
- 1316 26. att anse att-satsen besvarad
- 1317 27. att anse att-satsen besvarad
- 1318 28. att avslå att-satsen
- 1319 29. att anse att-satsen besvarad

1320 30. att avslå att-satsen

1321 31. att avslå att-satsen

1322 32. att avslå att-satsen

1323 [5.69 Motion om att modernisera parkeringsnormer](#)

1324 **Motionskrivare:** Christina Persson

1325 LUNDS KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

1326 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1327

1328 [Brödtext](#)

1329 Vi står inför en stor omställning när det gäller mobilitet, där inslaget av delning sannolikt kommer att
1330 öka drastiskt. I kombination med en effektivare och bättre fungerande marknad för parkering, skulle
1331 den som behöver parkera lätt kunna hitta en P-plats, samtidigt som många parkeringsytor skulle
1332 kunna förädlas till exempelvis bostäder, gröna ytor och bättre livsmiljöer i staden.

1333 Dagens reglering och planering av parkering i Sverige har sina rötter i mitten av 1900-talet. Den
1334 behöver uppdateras till digitaliseringen som skett sedan 2010. För detta finns det stöd i forskningen:

- 1335 • Idag finns det mer parkeringsyta än boyta i Sverige. Genom parkeringsnormer har det på
1336 många platser skapats ett överutbud av parkering som inte motsvarar efterfrågan.
- 1337 • Parkeringskrav kan öka byggkostnader för nyproduktion av bostäder med 15 procent.
1338 Byggherren har svårt att räkna hem kalkylen för parkering.
- 1339 • Alla boende betalar för parkeringen oavsett om de är hyresgäster eller
1340 bostadsrättsinnehavare och oavsett om de har bil eller inte.
- 1341 • Parkeringsavgifter och boendeparkering är subventionerade. Driften av kommunal
1342 markparkering i Sverige beräknas subventioneras med 70 procent eller 3,4 miljarder kronor
1343 per år.
- 1344 • Parkering skapar inte signifikant högre fastighetsvärden.
- 1345 • Beräkningar visar att lägre parkeringstal kan öka bostadsbyggandet.
- 1346 • Prissättningen av parkering påverkar efterfrågan på ett liknande sätt som andra varor och
1347 tjänster. Högt pris ger minskad efterfrågan. Lågt pris ökar efterfrågan.
- 1348 • Utbudet av alternativ till egen bil påverkar. En bilpool minskar exempelvis behovet av
1349 parkeringsplatser med cirka 80 procent jämfört med uppskattat behov utifrån bilinnehav.
- 1350 • Läget i staden påverkar efterfrågan. Närhet till kollektivtrafik och samhällsservice minskar
1351 efterfrågan på parkering.
- 1352 • En halvering av p-talet kan öka nyproduktionen i Stockholms län med 20 procent.
- 1353 • En halvering av p-talet kan öka nyproduktionen i Göteborgs stad med 8 procent.
- 1354 • Det finns en potential för mer bostadsproduktion i socioekonomiskt svaga områden i
1355 exemplet Stockholms stad.

1356 • Centerpartiet ska i städer där det är lämpligt verka för

1357 [Att-sats](#)

1358 [5.69.1](#) att anpassa P-normer till digitaliseringen av samhället och våra ökade möjligheter att dela på
1359 fordon inom bostadskvarteren.

1360 [5.69.2](#) att omvandla överutbudet av parkeringsytor i städerna till bostäder, grönnare ytor och bättre
1361 livsmiljöer i staden.

1362 [Yttrande Distrikt](#)

1363 Motionen är bra och vi förutsätter att kommunerna redan jobbar mot en god planering genom sitt
1364 planmonopol.

1365

1366 Det är upp till varje kommun att använda sitt planmonopol, om den har möjlighet att skapa
1367 fordonsparker eller frigöra ytor för bostäder, då fordonsbehoven och parkeringsbehoven, ser så olika
1368 ut i våra 290 kommuner.

1369 **Beslut:**

1370 26. att anse att-satsen besvarad

1371 27. att anse att-satsen besvarad

1372 [5.70 Motion om att verka för, Prioritering i bostadsköerna för våldsutsatta i hemmet](#)

1373 **Motionsskrivare:** MONICA Hallgren

1374 ENKÖPINGS KOMMUNKRETS C-krets, UPPSALA C-dist

1375 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1376 Monica Hallgren och Lilian Karlsson Enköpingsbygdens Centerkvinnor, Distrikt Uppsala län

1377 [Brödtext](#)

1378 **Prioritering i bostadsköerna för våldsutsatta i hemmet**

1379

1380 **Bakgrundsbeskrivning**

1381 Det finns kvinnor och män som idag lever i ohållbara relationer med både psykiskt och fysiskt våld i
1382 hemmet.

1383

1384 För att den utsatte skall kunna skydda sig mot våld bör det finnas en prioritering i bostadsköerna till
1385 ett eget nytt hem i en hyreslägenhet.

1386

1387 Man bör ge förtur i bostadsköerna genom ett underlag och beslut från socialtjänsten om en egen
1388 hyreslägenhet för de våldsutsatta för att förhindra fortsatt våld.

1389

- 1390 [Att-sats](#)
- 1391 [5.70.1](#) att Centerpartiet verkar för att de som drabbas av våld i hemmet skall få frid i ett eget nytt
1392 hem i en hyreslägenhet med förtur.
- 1393 [Yttrande Distrikt](#)
- 1394 Inriktningen i motionen är viktig och vi yrkar bifall till att Centerpartiet verkar för förtur till
1395 hyreslägenhet för de som drabbas av våld i hemmet, utifrån underlag och beslut från socialtjänsten.
- 1396 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta
- 1397 Att bifalla motionen
- 1398 Distriktsstämman beslutade
- 1399 Att bifalla motionen
- 1400 [5.71 Motion angående äganderätt kontra olika användning av mark](#)
- 1401 **Motionskrivare:** Mikaëla Thorén
- 1402 Åmål C-krets, Fyrbodals C-distrikt
- 1403 [Ange medmotionär/Motionärer](#)
- 1404
- 1405 [Brödtext](#)
- 1406 *Vem ska bestämma vad jag som ägare av mark ska använda den marken till?*
- 1407 Vad är viktigast? Att använda mark till livsmedelsproduktion, till vind- eller solparker för att
1408 producera el, till skogsbruk för att producera trä till byggnation, pappersmassa eller biobränsle eller
1409 bör den strandskyddas för att främja allmänhetens friluftsliv och bevara goda livsvillkor på land och i
1410 vatten för djur- och växtlivet eller att utvinna mineraler som behövs i klimatomställningen.
- 1411 Livsmedelsproduktion är en viktig del av den svenska ekonomin och de senaste åren har vi på olika
1412 sätt blivit väl medvetna om vikten av att höja vår inhemska produktion för att inte vara beroende av
1413 importerade livsmedel. Livsmedelsproduktionen har också en viktig roll för utvecklingen av
1414 landsbygden, då den är en av de största arbetsgivarna på många mindre orter.
- 1415 Vind- och solparker är en viktig del i övergången till förnybar el och kan sänka vårt beroende av
1416 fossilbränslen. De kan också skapa arbetstillfällen i områden där de byggs.
- 1417 Vi behöver även ett aktivt skogsbruk då skogen i Sverige har många användningsområden och är en
1418 viktig resurs för landet. Skogen används till att producera trävaror, papper, biobränslen och har i sig
1419 själv ett viktigt miljöskyddande värde både ur ett biologiskt mångfaldsperspektiv och som en
1420 koldioxidsänka.
- 1421 Strandskyddet finns till för att skydda våra strandområden och säkerställa allemansrätten samtidigt
1422 som man skyddar habitat för både djur- och växtliv.
- 1423 I klimatomställningen har vi behov av många mineraler som litium, kisel, kobolt, aluminium mfl för
1424 att använda i batterier för elbilar och för att lagra förnybar energi och för att tillverka solceller. Vi
1425 behöver därför gruvor för att ta upp dessa mineraler.
- 1426 Alla dessa användningsområden har alltså sitt goda syfte. Idag bedöms behoven på olika sätt av olika
1427 myndigheter. Strandskyddsreglerna finns i Miljöbalken och beslutas av kommun och länsstyrelse.

- 1428 Grubbearbetning beslutas om enligt Minerallagen av bergsmästare. I Skogsvårdslagen finns
1429 bestämmelser kring hur du ska sköta skog och Skogsstyrelsen sköter tillsyn av det. Många är
1430 inblandade i bestämmelser kring jordbruk, alltifrån EU till Jordbruksverket.
- 1431 *Men var i detta system finns ägarens ägarrätt att använda sin mark till det som hen anser passar*
1432 *bäst? Som ger ägaren möjlighet att utveckla det hen tycker är bäst för sitt ägande nu och i framtiden.*
- 1433 Jag yrkar därför på att:
- 1434 **Att-sats**
- 1435 [5.71.1](#) att Centerpartiet ska utreda hur olika användningsområden för mark ska prioriteras och hur
1436 äganderätten i detta prioriteras.
- 1437 **Yttrande Distrikt**
- 1438 Centerpartiet står för ett starkare skydd för äganderätten och den enskildes möjligheter att utveckla
1439 sin mark. Centerpartiet har under de senaste åren arbetat helt i riktning med motionärens tankar. Se
1440 även följande: [https://www.centerpartiet.se/var-politik/centerpartiet-gor-skillnad-under ”Starkt](https://www.centerpartiet.se/var-politik/centerpartiet-gor-skillnad-under-”Starkt-äganderätt-och-satsningar-på-landsbygden”)
1441 [äganderätt och satsningar på landsbygden”](https://www.centerpartiet.se/var-politik/centerpartiet-gor-skillnad-under-”Starkt-äganderätt-och-satsningar-på-landsbygden”).
- 1442 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman
- 1443 att **bifalla motionen**
- 1444 [5.72 Motion om att underlätta bostadsbebyggelse i hela landet](#)
- 1445 **Motionskrivare:** CHARLOTTA Englund
- 1446 ÖREBRO C-krets, ÖREBRO C-dist
- 1447 **Ange medmotionär/Motionärer**
- 1448 Johan Niklasson, Lekeberg
1449 Emilia Molin, Örebro
- 1450 **Brödtext**
- 1451 För att minska klyftorna mellan stad och land som vi skriver om i vårt partiprogram behöver
1452 byggnation ske även på landsbygden. Vi behöver en levande landsbygd där självförsörjandegraden
1453 och beredskapsförmågan ska öka samt där den gröna omställningen bidrar till ett mer fossil
1454 oberoende samhälle.
- 1455 Enligt oss behöver det finnas en mix av brukad jord- och skogsbruksmark, hagmarker med betande
1456 djur, farbara vägar samt bebyggelse. Det krävs naturligtvis även resurser i form av pengar samt
1457 nedlagda arbetstimmar av människor, med en speciell drivkraft att förvalta de tillgångar som finns.
1458 Dessa människor behöver ibland en bostad i anslutning till sin mark eller skog. Det kan till exempel
1459 vara vid ett generationsskifte. Är det då möjligt att bygga ett boningshus på landsbygden idag?
- 1460 Enligt jordbruksverkets riktlinjer får hus bara byggas på jordbruksmark om det behövs för att
1461 tillgodose ett väsentligt samhällsintresse. Där ingår inte byggandet av en bostad. Dessutom är även
1462 hagmark klassad som jordbruksmark. Det gör att man även stöter på svårigheter när man vill bygga
1463 bland stenar och kullar, där djuren idag betar.
- 1464 Dessutom skriver jordbruksverket i sina instruktioner till kommuner och regioner, för att stötta
1465 arbetet med att ta fram regionala utvecklingsstrategier och översiktsplaner, att de ska verka för
1466 sammanhållen bebyggelseutveckling, förtätning i samhällen och att motverka utspridd bebyggelse.

- 1467 När vi pratar med människor på landsbygden vill de inte bygga på en plats som förstör för deras
1468 möjligheter. De vill välja en plats som inte tar den bästa marken i anspråk.
- 1469 Självklart ska vi vara rädda om vår jordbruksmark och inte bygga bort den. Men vi tror ändå att ett
1470 visst byggande på landsbygden behövs. Ett sätt skulle kunna vara att utgå från olika klassning på
1471 jordbruksmark. Kvalitén på marken samt var i landet den finns, är påverkansfaktorer som kan vägas
1472 in. Ibland bör även individuella bedömningar göras.
- 1473 Vi vill att människor som söker sig till landsbygden, som kan hjälpa oss att öka
1474 självförsörjningsgraden, beredskapsförmågan samt bidra till den gröna omställningen, ska få
1475 möjlighet till det. Vi vill att det ska ske en positiv utveckling så att det levande landskapet får bidra till
1476 en framtid för oss alla. Ibland innefattar det även husbyggande på landsbygden.
- 1477 **Att-sats**
- 1478 [5.72.1](#) att Centerpartiet driver på arbetet med att se över jordbruksverkets klassificeringar av
1479 jordbruksmark så att det finns möjlighet till viss bebyggelse på landsbygden.
- 1480 [5.72.2](#) att Centerpartiet försöker påverka jordbruksverkets instruktioner till regionala
1481 utvecklingsplaner/kommunernas översiktsplaner så att möjlighet till bebyggelse på
1482 landsbygd finns.
- 1483 [5.72.3](#) att Centerpartiet arbetar för att ett undantag för viss bebyggelse på landsbygd formuleras i
1484 Plan och bygglagen.
- 1485 **Yttrande Distrikt**
- 1486 Vi anser att denna fråga är viktig och något som behöver prioriteras utifrån att människor själva ska
1487 kunna välja var de vill bo, att generationsskiften ska kunna ske så att jordbruken och lantbruken ska
1488 fortsätta bedrivas i fler generationer. Klassificeringen av jordbruksmark ägde rum för flera decennier
1489 sen och det är dags att genomföra en ny.
- 1490
- 1491 **Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:**
- 1492 -att bifalla motionen
- 1493 - - att vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämma
- 1494
- 1495 Distriktsstämman beslutade att bifalla motionen.
- 1496 [5.73 Nedsatt pris för vissa lantmäteriförrättningar](#)
- 1497 **Motionskrivare:** Hans Johansson
- 1498 FALUN C-krets, DALARNA C-dist
- 1499 **Ange medmotionär/Motionärer**
- 1500 Michael Arvidsson,Dalarna
- 1501 **Brödtext**
- 1502 En mer ändamålsenlig arrondering av såväl skogsmark som åkermark är något markägare och
1503 myndigheter strävat efter under lång tid. Effektiviseringar inom jord- och skogsbruk är lika aktuellt i
1504 dag som på Rutger McLeans tid. Att med minsta möjliga insats skörda så mycket som möjligt har

1505 alltid varit en drivkraft bakom förändringar i jord- och skogsbruk. Idag verkar ytterligare en aspekt i
1506 den riktningen, nämligen hållbarhet och klimatnytta. En mer ändamålsenlig ägostruktur och
1507 arrondering skapar möjligheter till färre överfarter och minskad bränsleåtgång och som en följd av
1508 färre överfarter minskad markpåverkan till fördel för både produktion och biologisk mångfald.

1509 Viljan att investera i en bättre arrondering motverkas av lantmäteriets långa handläggningstider och
1510 inte minst de höga kostnader som är kopplade till förrättningar. Det medför att förändringar som
1511 skulle kunna förbättra arronderingen genom att mindre skiften kan slås ihop under en och samma
1512 ägare inte blir av. För att stimulera till initiativ från enskilda markägare att köpa, slå ihop eller sälja
1513 ägoskiften i detta syfte anser vi att avgifterna för förrättningar ska stimulera ägarskiften som medför
1514 en bättre arrondering.

1515

1516 [Att-sats](#)

1517 [5.73.1](#) att Centerpartiet tar initiativ till att avgifter för förrättningar som syftar till bättre arrondering
1518 för jord- och skogsbruk rabatteras.

1519 [Yttrande Distrikt](#)

1520 Motionärens förslag visar att man ännu inte ser resultat av vidtagna åtgärder hos lantmäteriet. Detta
1521 trots ett direkt regeringsuppdrag för ett par år sedan. Centerpartiet i Dalarna vill påvisa att det går
1522 att reformera en myndighet genom att se tillbaka på utvecklingen inom skatteverket.

1523 Fler aktörer och en klokt genomtänkt konkurrensutsättning kan vara medel för kortare
1524 handläggningstider och lägre kostnadsbild.

1525

1526 **Distriktsstyrelsen förslår Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma**

1527 **BESLUTA** att bifalla motionen

1528

1529 **Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma**

1530 **BESLUT** att bifalla motionen

1531 [5.74 Motion om bo-tvång vid ägarbyte](#)

1532 **Motionskrivare:** Jenny Anderberg

1533 LJUNGBY C-krets, KRONOBERG C-dist

1534 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1535

1536 [Brödtext](#)

1537 Enda möjligheten till en levande landsbygd och fungerande service är människorna som bor där.
1538 Kommande 10-20 åren kommer många gårdar och hus byta ägare på landsbygden.

1539 Skog och mark har länge setts som en god investering och därför är priserna extremt höga. Ofta finns
1540 ett fullt bebott hus på gårdarna som säljs och ofta finns ingen tanke för huset. Det står kvar obebott
1541 och förfaller. Så här kan vi inte ha det om vi ska kunna behålla en levande landsbygd och full service i
1542 hela landet.

- 1543 [Att-sats](#)
- 1544 [5.74.1](#) att Centerpartiet ska jobba för ett bo-tvång (kan även innebära att man hyr ut sitt hus) vid
1545 ägar-/generationsskifte.
- 1546 [Yttrande Distrikt](#)
- 1547 Distriktsstyrelsens ser en svår avvägning i motionen mellan äganderätt och landsbygdsutveckling
1548 med åretruntboende. De olika perspektiven är viktiga och måste föras fram och ges en ordentlig
1549 chans att diskuteras. Vi ser att motionärens förslag skulle få väldigt olika konsekvenser i olika delar av
1550 landet vilket är en försvårande omständighet. Frågan bör därför grundligt utredas innan förslaget
1551 införs.
- 1552 Noggranna avvägningar måste också göras vad gäller det aktiva lant- och skogsbruket. Regelverket
1553 kring ett bo-tvång/bo-plikt får inte utformas så att det utmanar de redan få aktiva företagen som
1554 finns.
- 1555 Motionens att-sats föreslås avslås.
- 1556 Distriktsstyrelsen föreslår i stället en ny att-sats: Att Centerpartiet utreder former för bo-plikt vid
1557 ägar-/generationsskifte med inriktningen att beslut om införande sker på kommunal nivå.
- 1558 [5.75 Bygglovsbefrielse för solenergianläggningar för kulturmiljöskyddade småhus](#)
1559 **Motionskrivare:** Annie Östlund
- 1560 HUDDINGE C-krets, STOCKHOLMS LÄN C-dist
- 1561 [Ange medmotionär/Motionärer](#)
- 1562 Raili, Nilsson, Stockholm län
1563 Tony, Haddad, Stockholms län
1564 Johan, Krogh, Stockholms län
1565 Malin ,Forsbrand, Stockholms län
1566 Jonas, Riedel, Stockholms län
1567 Mattias, Peterson Ersoy, Stockholms län
- 1568 [Brödtext](#)
- 1569 I Plan- och bygglagen krävs bygglov vid fasadändring på ett hus. Ett undantag är
1570 solenergianläggningar, då lov normalt inte krävs. Undantaget gäller dock inte för kulturmiljöskyddade
1571 hus. Skarpa krav ställs för att solenergianläggningen inte ska förvanska kulturvärdena vilket leder till
1572 att bygglov sällan kan ges. Det är en för långtgående begräsning av äganderätten som leder till sämre
1573 möjligheter för småhusägaren att bidra till minskad klimatpåverkan, säkra sin elförsörjning, och
1574 utveckla sitt hem.
- 1575 Att kunna använda grön närproducerad el bör räknas som ett allmänt intresse och inte bara den
1576 enskilde husägarens. Därför bör samma lovbeFrielse för solenergianläggningar även gälla för småhus i
1577 kulturmiljöskyddade områden.
- 1578
- 1579 Därför yrkar vi på:
- 1580 [Att-sats](#)
- 1581 [5.75.1](#) att Centerpartiet verkar för att ta bort undantaget från lovbeFrielse för solenergianläggningar
1582 för kulturmiljöskyddade småhus.

~~1583~~ 1583 [Yttrande Distrikt](#)

1585 [5.76 Stärk kollektivtrafikens roll i fysiska planeringen](#)

1586 **Motionsförfattare:** Magnus Persson

1587 SOLNA C-krets, STOCKHOLMS LÄN C-dist

1588 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1589 Henrik Juhlin, Huddinge, Stockholms län

1590 Michaela Haga, Österåker, Stockholms län

1591 [Brödtext](#)

1592 Spår, stombussar, pendelbåtslinjer och annan kollektivtrafik har stor betydelse som del av den fysiska
1593 planeringen. Redan på 1800-talet växte stora mängder stationsområden fram längs de nya
1594 stambanorna. Kommunikationerna gav förutsättningar för att skaffa sig en utkomst på nya platser,
1595 för att transportera varor och människor längs nya stråk, och gav ekonomisk framgång.

1596 Dagens samhällsplaneringsprocess har däremot, med få undantag, inte denna symbios i åtanke.

1597 Trafikverkets åtgärdsvalsprocess tar liten eller ingen hänsyn till framtida nyttor för tillkommande
1598 stadsdelar och orter som får möjlighet växa. Kommunernas översikts- och detaljplaneprocesser tar
1599 sällan hänsyn till förändrade transportbehov, utan jobbar på en mindre nivå. Ett av få undantag till
1600 denna princip sågs i Stockholmsöverenskommelsen (utbyggd tunnelbana och nya bostäder) samt i
1601 Sverigeförhandlingen (utbyggd tunnelbana, spårvagn samt nya stambanor, respektive fler bostäder).

1602 Exempel från Sverigeförhandlingen på projekt som finansierats på detta vis är spårvägen i Lund, två
1603 BRT-linjer i Helsingborg, utbyggnad av Roslagsbanan och Spårväg syd, ny spårvagnsförbindelse under
1604 Göta älv i Göteborg och nya BRT-linjer, bättre pågatåg i ringlinje runt Malmö samt till Lomma och
1605 åtta elektriska stadsbusslinjer, flera nya cykelbanor i många av de nämnda orterna, allt också
1606 kombinerat med löften om att möjliggöra totalt knappt 300 000 nya bostäder.

1607 För att sådana satsningar inte bara ska bli punktsatsningar, eller rena stråksatsningar, krävs det att
1608 kollektivtrafiken binds ihop till ett attraktivt nät med fler tvärförbindelser, utbyggnad av saknade
1609 länkar och fler regionala cykelstråk i hela landet som kompletterar. För att fler ska få möjlighet att
1610 välja att ställa bilen, få korta restider med kollektivtrafik, måste systemen byggas ihop och dessutom
1611 arbetsplatser, bostäder och andra resmål planeras i attraktiva kollektivtrafiklägen så fler kan välja
1612 hållbara resätt att ta sig dit. Det kräver att kollektivtrafikplanering och samhällsplanering sitter ihop,
1613 och inte görs var för sig.

1614 Vi vill alltså se mer av den sortens tänk, där både bostäder och transporter planeras i samspel, i den
1615 fysiska planeringen framgent.

1616 [Att-sats](#)

1617 [5.76.1](#) att Centerpartiet verkar för att kollektivtrafikens roll i den fysiska planeringen stärks, så att
1618 kollektivtrafiknät och ny bebyggelse i större grad än idag planeras tillsammans och inte som
1619 idag var för sig.

~~1620~~ 1620 [Yttrande Distrikt](#)

1622 [5.77 Egnahems-byggande](#)

1623 **Motionsförfattare:** Charlotte Wennerberg

1624 Kungsbacka C-krets, HALLANDS C-distrikt

1625 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1626

1627 [Brödtext](#)

1628 Sverige har Europas högsta byggpriser. Byggekostnaderna ligger ca 60 % över genomsnittliga
1629 kostnader i EU. Hushållen i Sverige har en av Europas högsta skuldkvoter.

1630 Det har varit dyrtider förut. Egnahems-byggandet fungerade i nästan hundra år mellan 1880 fram till
1631 1970-talet. Egnahems-byggeriet var en möjlighet att bygga hus och hem av och till vanligt folk.

1632 För oss människor är det ett grundläggande behov att ha ett hem. En bostad är en trygg plats för att
1633 kunna fungera i samhället. Vikten av ett hem, en god bostad kan inte underskattas.

1634 Egnahems-byggandet innebar, och kan innebära igen, att goda bostäder skapas till rimliga kostnader.
1635 Att lära av historien är ett bra sätt att hitta rätt.

1636 En nyuppväckt egnahems-rörelse kan medföra ett tillskott av högkvalitativa bostäder till rimligare
1637 priser. Kostnaderna kan hållas nere genom rätt organisation, självbyggeri och sakkunnig ledning.
1638 Byggmateriel kan handlas in till förmånligare priser genom rätt handlande. Goda lånevillkor kan
1639 förhandlas fram och tomträtts-avtal kan övervägas.

1640 Bygglagstiftningen tillåter vissa lättnader i provområden vilket ytterligare kan främja nybyggarandan i
1641 Egnahems-rörelsen. Markområden på landsbygden lämpar sig extra väl. Egnahemsområden kan
1642 genom gemensamma anläggningar, t.ex. bilpool och tvättstuga hålla även dessa typer av kostnader
1643 lägre.

1644

1645

1646

1647 [Att-sats](#)

1648 [5.77.1](#) att Centerpartiet verkar för att Egnahems-byggandet kommer igång i Sverige.

1649 [Yttrande Distrikt](#)

1650 Vi behöver göra det vi kan för att få fler bostäder i ett Sverige som växer snabbt. De höga trösklarna
1651 för inträdet på bostadsmarknaden hämmar tillväxten och begränsar människors möjligheter att göra
1652 viktiga livsval, som att bilda familj, söka en utbildning, eller tacka ja till ett arbete. Det är främst unga,
1653 nya svenskar och personer med låg inkomst som drabbas av bostadsbristen. Dessa hänvisas ofta till
1654 en hyresmarknad som präglas av långa bostadsköer, låg rörlighet, en dyr andrahandsmarknad och
1655 höga hyror i nyproducerade lägenheter.

1656 Egnahems-rörelsen är ett spännande projekt som kan vara en metod för att få fram fler bostäder.
1657 Distriktsstyrelsen tycker att framväxten av en egnahemsrörelse av modernt snitt är en vision som är
1658 värd att eftersträva, att olika åtgärder och beslut från stat, kommuner och myndigheter kan
1659 underlätta självbyggeri.

1660 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman att bifalla motionen.

1661 [5.78 Säkra permanent boende i attraktiva turistområden](#)

1662 **Motionsskrivare:** Jonas Rask Samuelsson

1663 GÄVLEBORG C-DISTRIKT

1664 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

1665

1666 [Brödtext](#)

1667 Att bli en populär turistdestination är inte alla förunnat men kan vara svårt att hantera ur ett
1668 kommunalt perspektiv. Kommunen har ett ansvar att sörja för bostadsförsörjning och att skapa en
1669 mångfald av boende- och upplåtelseformer. I en kommun där attraktiviteten för en destination ökat
1670 fort är det lätt att det blir rusning på bostadsmarknaden, trycket på bostadsmarknaden kan sprida ut
1671 sig till flera mil runt om. Inte alltför sällan handlar det om att många investerar i en stuga, hus eller
1672 lägenhet för att få en bra avkastning på insatt kapital vilket bara är positivt. För att en kommun ska
1673 slippa bli en säsongsort och stå öde stora delar av året finns det idag inga enkla sätt att sörja för och
1674 planera bostadsförsörjningen. Turismen och spekulatjonen i bostäder gör ofta att bostäderna ökar i
1675 pris långt över de tidigare bestånden och spekulation i uthyrningsintäkter driver på priserna. Det
1676 enda egentliga sättet idag att försörja för fastboende med bostäder är att tillskapa tillräckligt mycket
1677 bostäder så att trycket för turismboenden mätts och därmed finns det tillräckligt med bostäder över
1678 till exempel de som arbetar på destination att skaffa sig en bostad. Då behovet och kraven på
1679 hållbarhet kring turismen ökar behöver också möjligheterna öka för en kommun att planera områden
1680 med bostadslägen för permanent boende i nära anslutning till själva destinationen. Idag finns inga
1681 möjligheter att ställa krav på tex folkbokföring i bostaden eller andra krav som skulle ge en kommun
1682 långsiktiga stabila intäkter. Jag yrkar därför

1683 [Att-sats](#)

1684 [5.78.1](#) att Centerpartiet verkar för att kommuner ska ges möjlighet att fastställa områden för
1685 permanent boende och att krav på folkbokföring kan ställas.

1686 [5.78.2](#) att Centerpartiet verkar för att det i oavsett upplåtesform skapas möjlighet att ställa krav på
1687 folkbokföring i bostaden.

1688 [Yttrande Distrikt](#)

1689 Distriktsstämman Gävleborg yrkar avslag på attsats 1 , men skickar den vidare till riksstämman

1690 Distriktsstämman Gävleborg yrkar avslag på attsats 2. men skickar den vidare till riksstämman